

PAIKALLISYHDISTYKSEN JÄSENTEN AKTIVOINTI JA UUSIEN JÄSENTEN HANKINTA

Salpausselän luonnonystävät ry./
Suomen luonnonsuojeluliitto

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Tradenomi
Liiketalouden ala
Opinnäytetyö
Syksy 2018
Heli Minkkinen

Lahden ammattikorkeakoulu
Liiketalouden ala

MINKKINEN, HELI:

Paikallisyhdistyksen jäsenten
aktivointi ja uusien jäsenten hankinta-
Salpauselän luonnonystävät ry/
Suomen luonnonsuojeluliitto

Liiketalouden alan opinnäytetyö,

Sivuja 49, liitteet 2

Syksy 2018

TIIVISTELMÄ

Tämä opinnäytetyö käsittelee Suomen luonnonsuojeluliiton Lahden ja lähialueiden paikallisyhdistyksen Salpauselän luonnonystävät ry uusien jäsenien hankintaa ja jo olemassa olevien jäsenten aktivoimista yhdistystoimintaan mukaan. Työn toimeksiantajana on Salpauselän luonnonystävät ry.

Työn teoriaosuus jakaantuu kahteen eri osaan. Ensimmäisessä osuudessa käsitellään yleisesti luonnonsuojelun tilannetta, Suomen luonnonsuojeluliiton ja Salpauselän luonnonystävien toimintaa sekä arvoja, vapaaehtoistyön säädöksiä sekä nykypäivän haasteita. Toisessa teoriaosassa käsitellään jäsenhankintaa, jäsenhankinnan osia ja yhdistyksen perustoimintaa, edeten yhdistyksen viestintäsuunnitelman laatimiseen.

Työn tarkoituksena on toimia vapaaehtoistyöhön perustuvan luonnonsuojeluyhdistystoiminnan jäsenhankinnan apuvälineenä muun toiminnan ohessa. Tarkoituksena on auttaa yhdistystä jäsenhankinta- sekä viestintäsuunnitelman laatimisessa, jollaisia ei ole vielä tehty yhdistyksen pitkän historian aikana. Tarkoituksena on lisätä yhdistyksen perustoiminnan suunnitelmallisuutta, joka omalta osaltaan auttaa jäsenhankintaa.

Työtä varten haastattelin puhelimitse Salpauselän luonnonystävien jäseniä läpi teemahaastattelumallia käyttäen, ja haastatteluiden pohjalta ilmenikin tarvetta saada yhdistyksen toimintaa paremmin esille. Lisäksi haastattelin yhdistyksen kahta, hallituksessa jo pitkään toiminutta aktiivista jäsentä.

Asiasanat: luonnonsuojelu, paikallisyhdistys, jäsenhankinta, aktivointi, motivointi, sitouttaminen, viestintä

Lahti University of Applied Sciences
Bachelor of Business Administration

MINKKINEN, HELI:

Recruiting and activating
members of the local
association-
Salpausselän
luonnonystävät ry/ The
Finnish Association for
Nature Conservation

Bachelor's Thesis in Business Administration

pages 49,

pages of appendices 2

Autumn 2018

ABSTRACT

This thesis deals with recruiting new members and activating the existing members of a local association of The Finnish Association for Nature Conservation (FANC) in Lahti area. The study was commissioned by Salpausselän luonnonystävät ry.

The study examines the basics of association membership acquisition and the activities for the members in order to make a member acquisition and communication plan that has not yet been done during the long history of the association. The aim of this thesis is to increase the coherence and planning of the basic activities of the association, clarifying the division of tasks and work load in the association.

For the thesis, I interviewed members of Salpausselän luonnonystävät, using the theme interview model. In addition, I interviewed two multi-skilled senior members of the board of the association. The interviews showed that there was a need to get more out of the association's activities.

Based on the interviews and my involvement in the association's activities, it seemed to be important to introduce voluntary work legislation, and to study the present state of nature conservation work today in Lahti and elsewhere in Finland in more detail.

Key words: Conservation, The local association, Member Acquisition, activation, motivation, engaging, communications

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Opinnäytetyön tavoite	2
1.2	Tutkimuksen lähtötilanne	4
2	PAIKALLISYHDISTYS LÄHILUONNON SUOJELIJANA	5
2.1	Työtä luonnon ja ympäristön hyväksi	6
2.2	Suomen luonnonsuojeluliitto	7
2.3	Organisaatio	8
2.4	Pienet ja suuret ympäristöteot	8
2.4.1	Ihminen luonnossa	9
2.4.2	Keskivertosuomalaisen hiilijalanjälki	10
2.5	Metsät ja monimuotoisuus	12
2.5.1	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ympäristön seuraajina	13
2.5.2	Maakuntaudistuksen vaikutukset ympäristönsuojeluun	14
2.6	Vapaaehtoistyön raamit	15
2.6.1	Vapaaehtoistyötä koskevat säädökset	16
2.6.2	Työryhmä säädösten selkeyttämiseksi	17
2.6.3	Toimintaa ohjaamaan	17
3	JÄSENHANKINTA JA -AKTIVOINTI	18
3.1	Yhdistystoiminnan pääpiirteet	18
3.2	Hallituksen tehtävät	20
3.3	Jäsenhankinta osana toimintaa	21
3.4	Motivointiprosessi alkuun	22
3.4.1	Hyvä suunnitelma on puoliksi tehty	23
3.4.2	Aktivointi ja sitouttaminen	25
3.4.3	Työnohjaus ja tukeminen	26
3.4.4	Toiminnan arvioiminen ja kehittäminen	27
3.4.5	Jatkuvuuden haaste	27
3.5	Jäsenhankintasuunnitelma	28

4	YHDISTYKSEN VIESTINTÄ	29
4.1	Viestinnän käsite	29
4.2	Suunnittelun lähtökohtia	30
4.3	Viestintäsuunnitelman sisältö	30
4.4	Jäsenillat jäsenhankinnan tueksi	32
4.4.1	Jäsenilta Muovimeren aalloilla 30.10.2018	33
4.4.2	Palaute jäsenillasta: Muovimeren aalloilla 30.10.2018	34
5	TUTKIMUS	36
5.1	Tutkimussuunnitelma ja tutkimuksen rajaus	37
5.2	Tutkimusmenetelmä	37
5.3	Tutkimustulosten analysointi	39
5.4	Hallituksen aktiivien haastattelut	42
5.5	Arvot ja tulevaisuudennäkymät	43
6	YHTEENVETO	44
	LÄHTEET	47
	LIITTEET	50

1 JOHDANTO

Luonto ja ympäristö tarvitsee apuamme yhä enemmän. Olemme pääsemässä vähitellen yksimielisyyteen siitä, että jotain tarvitsisi tehdä, eikä se ole enää vain huolestuneiden luonnonsuojeluyhdistysten tai järjestöjen päänäpintymä. Yhä enemmän määrin, tavallinen kuluttaja on herännyt pohtimaan ehtyviä luonnonvaroja, sekä ympärillä räjähdysmäisesti kasvaneita uutisia luonnonkatastrofeista, metsähakkuista, lajikadosta tai ilmaston lämpiämisestä. Tässä kohtaa kuluttajalla viitataan yksittäiseen henkilöön, sekä hänen ympäristöä ja sen varoihin kohdistuvaa kulutuksen määrää.

Mitä enemmän tulemme tietoisemmaksi ympäristömme tilasta, ihmisten aiheuttamista vaikutuksista, sitä nopeammin pystymme reagoimaan mahdollisuuksiin ja eteen aukeaviin vaihtoehtoihin. Moniin eri suuntiin jakautuva keskustelu ympäristön tilanteesta aiheuttaa hämmennystä, sekä epä tietoisuutta tavallisissa kuluttajissa, jotka eivät välttämättä uskalla poiketa valtavirrasta tavoittelemaan parempia ratkaisuja. Ymmärtämättömyys aiheuttaa monesti sen, että muutoksia ei tehdä, vaikka ne olisivatkin käsien ulottuvilla.

Jos halutaan vaikuttaa tulevaisuuteen, on tärkeää rajata luonnon ja uhanalaisten lajien suojeluun liittyvät asiat mahdollisimman helposti käsitettäviksi ja loogisiksi. Mitä selkeämmin pystymme näyttämään ympäristöömme kohdistuvat paineet ja valintojemme vaikutukset, sitä helpommin voimme saada ihmisiä uskaltamaan ajattelemaan uusia vaihtoehtoja totuttujen tapojen ja tottumusten ulkopuolelta.

Muutosten ei tarvitse olla kertaheitolla koko arjen mullistavia valintoja, vaan parempia vaihtoehtoja kannattaa jokaisen miettiä askel kerrallaan. Sanonta, ”Se minkä taakseen jättää, sen edestään löytää”, voisi hyvin kuvata nykymaailmamme tilaa esimerkiksi muovin suhteen. Yksi ostamatta jätetty muovipussi on jo oikea suunta, haasteita täynnä olevalla reitillä. Se ei kuitenkaan vielä yksistään pelasta jäälautalla keikkuvaa jääkarhua, tai muita uhanalaisia lajeja tulevaisuudessa.

Luontoa ja lopulta myös meitä enemmän kunnioittavista vaihtoehdoista löytyy onneksi jatkuvasti uutta tietoa, ja teknologia on koko ajan viemässä meitä eteenpäin. Kysymys kuitenkin kuuluu, olemmeko valmiita muutokseen, ja riittääkö annettu aika? Mihin tavoitteeseen haluamme päästä, kun kyse on seuraaville sukupolville jäävästä elinympäristöstä?

Jos tavallisesta kuluttajasta napajäätiköiden sulaminen tai muiden maiden hirmumyrskyt tuntuvat liian kaukaisilta ja hankalilta ongelmilta, on hyvä kohdata aluksi oman lähiympäristönsä tilanne. Jo yksittäinen henkilö voi tehdä paljon oman luonnonsuojelukohteensa hyväksi. Ympäristöjärjestöt ja oman alueen luonnonsuojeluyhdistykset auttavat tarvittaessa parempien valintojen tekemisessä ja vapaaehtoistyötehtävän löytymisessä.

Ihmisiltä löytyy mielenkiintoa ja halua luonnonsuojelulle ja vapaaehtoistyölle, on vain löydettävä oikeat keinot auttamiselle.

*”Niinpä emme koskaan tajua todellista tilaamme, ennen kuin se paljastuu meille vastakohtansa kautta, emmekä osaa arvostaa sitä mitä meillä on, ennen kuin se meiltä puuttuu ”
(Daniel Defoe, Robinson Crusoe).*

1.1 Opinnäytetyön tavoite

Tämän tutkimuksen ja työn pääasiallinen tavoite on toimia Suomen luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistyksen jäsenhankinnan ja olemassa olevien jäsenien aktivoimisen tukena. Tavoitteena on selvittää myös yleisesti luonnonsuojelun ja vapaaehtoistyön tilannetta Lahdessa ja muualla maassa, jotta työ tukisi mahdollisimman käytännönläheisesti jäsenhankintaa. Työn toimeksiantaja on Salpausselän luonnonystävät ry.

Työtä varten selvitetään jo olemassa olevien jäsenien ajatuksia, toiveita, kehittämisideoita ja kiinnostuksen kohteita teemahaastatteluiden avulla, jotka järjestetään puhelimitse. Tämän lisäksi opinnäytetyötä varten haastatellaan kahta yhdistyksen toiminnassa pitkään mukana ollutta aktiivista jäsentä.

Haastatteluiden perusteella saadaan selville, että yhdistyksen kannattaa kehittää viestintäänsä tavoittaakseen jäseniään, ja tämän tiedon pohjalta yhdistykselle tuotetaan ohjeistus jäsenhankinta- ja viestintäsuunnitelman laatimiseen. Toimeksiantajalle ei ole aikaisemmin tehty jäsenhankinta- tai viestintäsuunnitelmaa, joten työssä on tärkeää perehtyä yhdistyksen historiaan, selvittää yhdistyksen toiminta-alueen nykyistä tilannetta sekä luonnonsuojelun tulevaisuudennäkymiä, jotta ohjeistus olisi mahdollisimman käytännöllinen.

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys koostuu Suomen luonnonsuojeluliiton ja Salpausselän luonnonystävien esittelyistä, luonnonsuojelun tilasta yleisesti tänä päivänä, vapaaehtoistyön säädöksistä, jäsenhankinnan perusteista ja yhdistyksen hallintotavan vaikutuksista jäsenhankintaan. Lisäksi teoriassa käydään läpi keinoja jo olemassa olevien jäsenien aktivoimista, viestinnän suunnittelua ja viestintäkanavien valintaa, sekä tavoitteiden asettamisesta sekä seuraamista.

Opinnäytetyön tuloksena, toimeksiantaja saa suunnitelmallisuutta jäsenhankintaan, jäsenien tavoittamiseen ja heidän sitouttamisen.

Työn tarkoituksena on toimia tukena jäsenhankinnalle, jota voidaan pitää osana yhdistyksen perustoimintaa.

Kuvio 1. Yhdistyksen logo

1.2 Tutkimuksen lähtötilanne

Ennen tämän opinnäytetyön ja tutkimuksen aloittamista, liityin Suomen luonnonsuojeluliiton jäseneksi ja näin ollen automaattisesti oman alueeni paikallisyhdistykseen. Olin mukana yhdistyksen hallituksen kokouksissa, jossa selvisi, että tämän tyylliselle opinnäytetyölle olisi tarvetta. Olin yhteydessä liittoon, ja sain heiltä suostumuksen ja vinkkejä kyseistä työtä kohtaan. Lisäksi sain luottamuksellisesti käyttööni yhdistyksen jäsenrekisterin, jonka avulla sain jäseniä tavoitettua puhelimitse.

Teemahaastattelut puhelimitse olivat parhaimmillaan hyvin antoisia, mutta myös haastavia. Jäsenien tavoittaminen ja heidän suostuminen haastatteluun oli ajoittain vaikeaa. Lisähaastetta ilmeni jäsenrekisterin tietojen päivityksen suhteen, jota tein haastatteluiden yhteydessä. Moni jäsenistä halusi päivittää yhteystietonsa puhelimitse, mutta ei ehtinyt enää vastata kysymyksiin.

Suomen luonnonsuojeluliitto on kehittänyt olemassa olevia järjestelmiään syksyn 2018 aikana, mikä helpottaa tulevaisuudessa niin yhdistysten kuin jäsenten parempaa tavoittamista ja asiointia. Lisäksi liiton ja yhdistysten nettisivuja on pyritty parantamaan.

Opinnäytetyön ja tutkimuksen pohjalta aloitin jäsenvastaavana paikallisyhdistyksessä vuoden 2018 alussa. Samaan aikaan aloitettiin yhdistyksessä eri teemoihin pohjautuvien jäseniltojen suunnittelu ja järjestäminen. Jäseniltojen tarkoituksena on ollut tuoda toimintaa tutuksi, ja niin sanotun matalan kynnyksen lähestymiskeinon kaikille kiinnostuneille. Jäseniltojen suunnittelu ja järjestäminen pohjautuu teemahaastatteluissa ilmenneille toiveille, ja niiden suunnitteluun on käytetty tässä työssä esiteltyjä jäsenhankinnan keinoja ja huomioita.

2 PAIKALLISYHDISTYS LÄHILUONNON SUOJELIJANA

Salpausselän luonnonystävät ry perustettiin 1947, ja se toimi alkujaan Lahden luonnonystävät nimellä. Yhdistys on yksi pisimpään toimineista luonnonsuojeluyhdistyksistä Suomessa.

Paikallisyhdistys toimii Suomen luonnonsuojeluliiton Etelä-Hämeen piirissä, Lahden ja lähialueiden paikallisyhdistyksenä. Jäseniä paikallisyhdistyksessä on noin 340. Yhdistyksen toiminnan tavoitteena on herättää ja ylläpitää harrastusta luonnontuntemiseen, suojelemiseen, tutkimiseen sekä toimia yhdysiteenä luonnosta kiinnostuneiden henkilöiden välillä. (Suomen luonnonsuojeluliitto 2018.)

Tämän tavoitteen pohjalta Luonnonystävät järjestävät alueellaan erilaisia retkiä, tilaisuuksia sekä edistävät luonnonsuojelutyötä yhdessä muiden yhdistysten ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Yhdistys pyrkii vaikuttamaan kaupunkiluontoon, luonnonsuojelualueisiin, kaavoitukseen ja maankäyttöön, energian tuotantoon ja kulutukseen, jätteiden kierrätykseen ja liikenteestä aiheutuviin ympäristökysymyksiin.

Yhdistyksen toiminnasta päättää yhdistyksen jäsenten syyskokous, joka sijoittuu marras- joulukuulle. Toimintaa toteuttaa syyskokouksen valitsema hallitus, joka kokoontuu noin kuukauden välein. Salpausselän luonnonystävien toiminta on ollut viime vuodet hyvin aktiivista. Yhdistys on ollut järjestämässä lukuisten luontoretkien lisäksi mm. lasten luontoleirejä, joita voidaan pitää erityisen tärkeänä tulevaisuuden luonnonsuojelutyötä ajatellen. Salpausselän luonnonystävät toimivat pelkästään vapaaehtoistyön voimin.

Yhdistyksen hallituksen jäsenet vastaavat kaiken toiminnan järjestämisestä. Käytännössä tämä tarkoittaa vastuun ja tehtävien jakaantumista noin kymmenen henkilön vastuulle, ja vastuujoukko on pysynyt pitkään jo samana. Tämän vuoksi yhdistys kaipaakin uusia aktiiveja toimimaan mukana erilaisten tapahtumien ja retkien järjestelyissä. (Petri Honkanen, pj 2018.)

2.1 Työtä luonnon ja ympäristön hyväksi

Vuoden 2017 toimintakertomuksesta koottuja asioista Salpausselän luonnonystävien tehdystä työstä Lahdessa ja lähialueilla:

- Yhdistys järjesti useita yleisöretkiä vuoden aikana. Osa retkistä toteutettiin yhteistyössä Hollolan ympäristöyhdistyksen sekä Salpausselän sieniseururan kanssa.
- Vuoden alussa järjestetty suunnitteluseminaarin kohteiksi valikoitui yhdistyksen 70-vuotisjuhliin liittyvät järjestelyt, Salpausselän muinaisrantojen Jääkausipolkuun liittyvät tapahtumat, muut retket sekä jäsenhankinnan edistäminen.
- Yhdistys tuotti työryhmän avulla juhlavuoden kunniaksi Salpausselän sydämeen- musiikkivideon, joka oli virallinen Suomi100-hanke. Katsottavana:
<https://www.youtube.com/watch?v=nKHI3tYo32I>
- Yhdistys tilasi puiset kettu- ja karhu- veistokset sijoitettavaksi metsään Teivaalle, joka oli nimetty SLL yhdeksi luontohelmikohteeksi. Luontohelmikohteelle järjestettiin neljä luontoretkeä vuoden aikana.
- Yhdistys järjesti kuntavaalien ennakoäänestysaikaan vaalipaneelin teemalla Luonnon elinympäristö ja kaupunkisuunnittelu.
- Yhdistys järjesti yhteistyössä Lahden kaupungin kanssa Lasten luontoleirin Pesäkalliolla Vuokon luonnonsuojelusäätiön tuella.
- Yhdistys osallistui Vesijärviweekoon järjestämällä jälleen suosittuun yleisöretken laivalla Enonsaareen.
- Yhdistys teki Lahden ympäristöpalveluille esityksiä uusiksi LUMO-kohteiksi.
- Yhdistys osallistui kaava-asioihin ottamalla kantaa ja antamalla lausuntoja useisiin kaavoituskohteisiin vuoden aikana.
- Yhdistys jatkoi Linnaistensuon Natura-alueen kunnostus- ja siivoustöitä.
- Yhdistys järjesti vieraslaji (Lupiinin) kitkemistalkoot Hollolan kirkkotiellä, ja oli mukana vaikuttamassa kohteen niittorajoituksista.

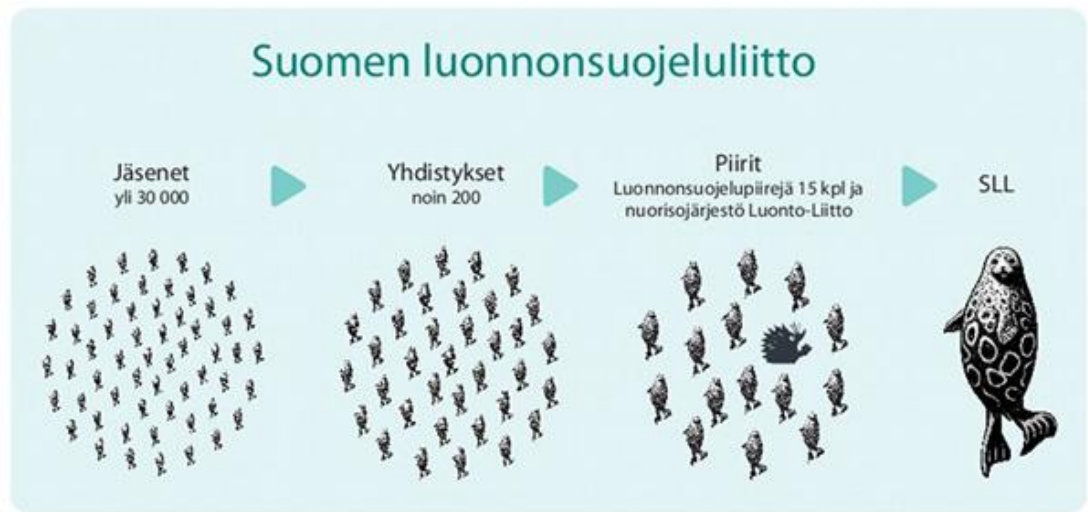
2.2 Suomen luonnonsuojeluliitto

Suomen luonnonsuojeluliitto on 80-vuotias, maamme yksi tunnetuimmista järjestöistä, jolla on 15 alueellista luonnonsuojelupiiriä, ja noin 200 piireihin kuuluvia paikallisyhdistyksiä. Jäseniä ja tukijoita järjestöllä on yli 30 000 (Kuvio 2).

Suomen luonnonsuojeluliiton toiminnan lähtökohtina ovat alueelliset ja paikalliset luonnonsuojelutyöt, joita paikallisyhdistykset toteuttavat ruohonjuuritasolla. Kaiken lähtökohtana on monimuotoisemman luonnon säilyttäminen ja puhtaampi ympäristö. Toiminta on avointa kaikille luonto- ja ympäristöasioista kiinnostuneille. Lapsille ja nuorille tarkoitettu nuorisjärjestö Luonto-Liitto keskittyy myös vapaaehtoiseen ympäristötoimintaan. Liitolla on noin 7000 jäsentä.

Luonnonsuojeluliitto tekee aktiivisesti yhteistyötä yhteiskunnan päättäjien kanssa, osallistuen poliittiseen päätöksentekoon niin paikallistasolla kuin valtakunnallisesti. Luonnonsuojeluliiton tarkoituksena on toimia kansan äänenä luonnon- ja ympäristösuojeluasioissa ja vaikuttaa lainsäädäntöhankkeisiin. Liitolla on merkittäviä saavutuksia luonnonsuojelutyössä, mutta suuria haasteita riittää. Työtä tehdään jatkuvasti mm. Saimaannorpan suojelemiseksi, ilmastonmuutoksen torjumiseksi, Itämeren ja sisävesien puhtauden sekä suoalueiden ja lähiluonnon säilyttämiseksi ja metsien avohakkuiden lopettamiseksi. (Suomen luonnonsuojeluliitto 2018.)

2.3 Organisaatio

Kuvio 2. Organisaatiorakenne (Suomen luonnonsuojeluliitto).

2.4 Pienet ja suuret ympäristöteot

Niin yliopistoissa kuin muuallakin on ihmiset olleet jo pitkään huolestuneita ympäristönsä tilasta ja tulevaisuudesta. Moni voi ajatella, että pienistä puroista kasvaa suuri virta, ja ajatusta voidaan toteuttaa hyvillä mielin luonnon ja ympäristön suojelussa. Purot ovat kasvaneet virroiksi nopeasti yksittäisten henkilöiden kulutustottumusten ja ympäristön kuormittamisen suhteen. Tulevaisuudessa on hyvin epävarmaa voiko tuota virtaa kääntää tarpeeksi nopeasti toiseen suuntaan.

Pieniä ympäristötekoja on ainakin periaatteessa helppo tehdä. Turhaan palavat valot on helppo sammuttaa, valmiustilassa olevat sähkölaitteet voidaan irrottaa pistokkeesta, portaita voi käyttää hissien sijasta. Enemmän ponnisteluja vaatii jo oman auton jättäminen kotiin ja polkupyörän satulaan hypääminen aamulla työmatkaa taittaakseen.

Nykypäivän huolestuttavan ympäristökehityksen kääntämiseksi tarvitaan suuria tekoja. Merkittävämmät valinnat koskevat yksilön ruokavaliota, asumisen energiatehokkuutta, lämmitystapaa, kulkemista ja polttoaineen kulutusta. Suurimpia ongelmia ympäristölle tuottaa nykyajan trendit, joista matkustus ja erityisesti lentäminen on suurimpia kuormittajia. Myös suuria

ongelmia tuo nopeiden hyödykkeiden kasvava kuluttaminen. Näistä esimerkkinä yksi suurimpana pahiksena toimivat vaateteollisuus, pikamuoti, tai vaikkapa Kiinassa tuotetut halpatavarat, lelut sekä kertakäyttötavarat.

Onko pienillä ympäristöteoilla sitten mitään merkitystä, jos suuret ongelmat jäävät ratkaisematta? Ympäristönsuojelussa vedotaan usein siihen, että luonto itsessään on arvokasta, saatavasta hyödystä riippumatta. Luonnon pitäminen itsessään arvokkaana voi olla hyödyllistä, koska silloin pienillekin ympäristöteoille on olemassa peruste- se, että hyvää on tehtävä ja paha vältettävä, saatavasta hyödystä riippumatta.

Pienet ympäristöteot saattavat olla myös välttämättömiä, jotta suuriinkin osattaisiin ryhtyä. Pienillä teoilla voi olla esimerkkiä ja mallia luovaa, moraalista ja asenteita muuttavaa voimaa, joka ulottuu perheistä, työpaikoista, kunnista ja maista aina kansainväliselle tasolle. (Lehtonen 2010.)

2.4.1 Ihminen luonnossa

Ympäristö vaikuttaa merkittävästi siihen, miten hyvin voimme. Luonnon läheisyys elinympäristössämme vähentää sairastavuutta ja lisää onnellisuutta. Tutkimusten mukaan jo 15-20 minuutin luonnossa olo vähentää merkittävästi henkilön stressitasoa ja auttaa laskemaan verenpainetta. Luonnosta saatavat hyvinvointivaikutukset tulevat nopeasti ja ne kestävät pitkään. (Mielenterveystalo 2018.)

Aktiivinen luonnossa liikkuminen, tekeminen ja kokeminen lisäävät hyvinvointia monella eri tapaa. Nykyään kuitenkin yhteiskunta on muuttunut, ja kaupungistuminen on heikentänyt luontosuhdettamme, erityisesti nuorten ja lasten kohdalla. Kaupunkien tiivistyminen ja jatkuva rakentaminen on pirstaloineet lähiluontoa, ja asettanut haasteita viheralueiden suunnittelulle. Kaupunkiluonnon säilyvyys ja sen rakentamisen suunnitelmallisuus ovat yksi tärkeimmistä tekijöistä ihmisten hyvinvoinnille. Yhteys luontoon koetaan edelleen tärkeänä ja iso osa

vapaa-ajan toiminnoistamme liittyvät joka tapauksessa luonnon läheisyyteen. Osa suomalaisista ovat aitoja urbaaneja ihmisiä, joille luonto ei merkitse kovinkaan paljoa, mutta suurin osa kuitenkin mainitsee luontoyhteyden olevan heille edelleen tärkeää, ja suomalaisia pidetään vahvasti mökkeilyä luonnon ääressä rakastavana kansana.

(Mielenterveystalo 2012.) Luonnon merkitys on muuttunut suuresti siltä osin, että entinen elämisen ehto on muuttunut elämän nautinnoiksi, joita luonnosta saadaan.

Vaikka luonto on edelleen merkittävin tekijä ihmisen elämässä, sen tarve elämisen suhteen on suurelle osalle ihmisistä toisenlainen esi-isiimme verrattuna, joiden elämä oli yksinomaan riippuvainen luonnosta saatavista elintarpeista ja muusta materiasta. (Luonnossa 2012.)

Mutta ilman luontoa meidän olemassaolo ei ole mahdollista. Vaikka ihmisen toiminta rajoittaa, muuttaa ja tuhoaa luontoa, olemme edelleen riippuvaisia siitä ja sen antamista mahdollisuuksista. Entisaikoihin verrattuna on ajatuksemme muuttuneet hyvinvointiyhteiskunnassa pakonomaiseksi hyötyajatteluksi sekä luonnon riistämiseksi seuraamuksia ajattelematta. Ihminen ajatuksissaan mieltää itsensä usein ylivertaiseksi, ja näin ollen kyky ajatella pitkäjänteisesti luonnonsuojelun ja ympäristön suhteen on hämärtynyt merkittävästi. Meiltä puuttuu luontoempatiaa.

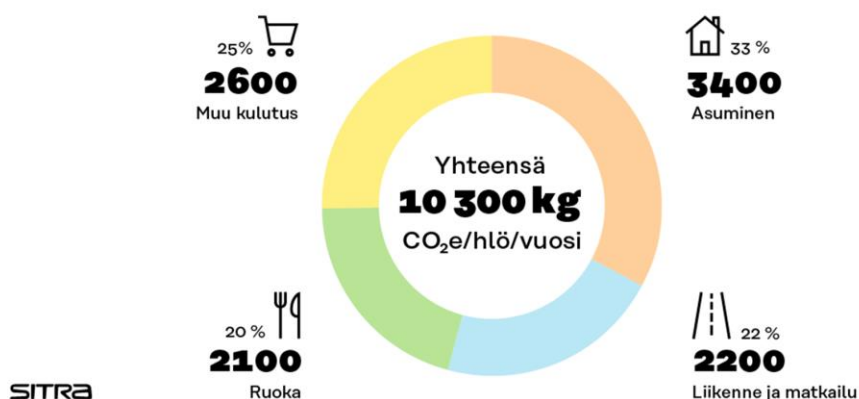
2.4.2 Keskivertosuomalaisen hiilijalanjälki

Suomi on sitoutunut YK:n kestävä kehityksen tavoitteisiin, jonka päämääränä on tehdä maailmasta parempi paikka meille kaikille (Sitra 2018).

Lähes 70 prosenttia maamme kasvihuonepäästöistä johtuu meistä ja valinnoistamme. Kasvihuonepäästöt syntyvät niiden valintojen mukaisesti, mitä ostamme kaupasta, mitä syömmme, millä tavoin liikumme arjessa, miten asumme. Jokainen voi vaikuttaa arjen valinnoillaan päästöjen pienentämiseen. Arjen paremmat valinnat ovat yhteydessä myös omaan elämänlaatuamme. On olemassa laskureita, joilla jokainen voi laskea

oman hiili- ja materiaalityöjälänjälkensä. Näiden laskureiden avulla voidaan selvittää esimerkiksi sitä, mitkä vaikutukset ovat, jos miljoona suomalaista valitsisi ympäristöä säästäviä vaihtoehtoja- joukossa kun on voimaa. (Sitra 2018)

KESKIVERTOSUOMALAISEN HIILIJALANJÄLKI

Kuvio 3. Keskivertosuomalaisen hiilijalanjälki.

Keskivertosuomalaisen hiilijalanjälki vuodessa 10 300 kghiiidioksidiekvivalenttia /vuosi (Kuvio 3). Suurin osa tuosta määrästä, 33 prosenttia tulee asumisesta. Syömistottumuksista kertyy 20 prosenttia ja liikkumisesta 22 prosenttia. 25 prosenttia kertyy muusta kuluttamisesta, esimerkiksi vaatteiden, tavaroiden tai muun materiaalin ostamisesta. Meidän kaikkien tulisi puolittaa oma hiilijalanjälkemme, jotta välttäisimme luonnonvarojemme ylikuluttamisen. (Sitra 2018.)

2.5 Metsät ja monimuotoisuus

Suomen uhanalaisista lajeista noin 36 prosenttia elää ensisijaisesti metsissä (Suomen luonnonsuojeluliitto 2018).

Tämän lisäksi on paljon sellaisia lajeja, jotka tarvitsevat metsiä jossain vaiheessa elämäänsä. Metsissä elää karkeasti arvioiden noin puolet Suomen tunnetusta lajistosta.

Suomi on sitoutunut niin kansallisesti kuin myös kansainvälisestikin turvaamaan luonnon monimuotoisuutta, ja yksi tärkeimmistä tehtävistä on turvata ja edistää metsiemme suojelua. Tarkoituksena on turvata lajien tulevaisuus siten, että ne säilyvät elinvoimaisina ja pystyvät sopeutumaan ympärillä oleviin muutoksiin. Turvattu tulevaisuus ei tarkoita pelkästään tasapainoilua sukupuuton ja uhanalaisuuden kynnyksellä. (Suomen luonnonsuojeluliitto 2018.)

Merkittävä yksittäinen uhka lajiston monimuotoisuudelle on metsätalous ja siitä syntyvät muutokset luonnolle. Luonnontilaiset metsäympäristöt pienenevät jatkuvasti, ja laajoja kokonaisuuksia löytyy enää harvoista paikoista. Puulajisto on yksipuolistunut ja puiden ikähaarukka on kutistunut. Tämä tarkoittaa esimerkiksi, ettei vanhoja, lahoavia puita löydy yhtä paljon kuin ennen. Elinympäristöjen pirstoutuminen vaarantaa merkittävästi eri lajien selviytymistä. Metsäisistä luontotyypeistä 70 prosenttia on uhanalaisia ja vanhojen metsien määrä on pienentynyt yli 40 prosentilla viimeisen viidentoista vuoden aikana. (Suomen luonnonsuojeluliitto 2018.)

Luonnon monimuotoisuudesta huolehtiminen turvaa myös ihmisen, meidän hyvinvointia. On tutkittu, että ihmisen kehon sisäinen mikrobimonimuotoisuus on riippuvainen kehomme ulkopuolisesta lajiston monimuotoisuudesta. Metsässä liikkuminen tekee mitatusti meistä terveempiä ja paremmin voivia.

Monimuotoisuus metsissä on myös metsätalouden etu. Metsät auttavat maailmanlaajuisesti kasvavissa ongelmassa, kuten ilmastomuutoksessa

ja metsätuhoissa. Puusto ja maaperä ovat erittäin tärkeitä hiilinieluja ja hiilivarastoja. Siten monimuotoiset metsät toimivat korvaamattomina ilmastonmuutoksen hillitsemisessä. Metsätalous on kestävää vasta sitten, kun eri lajien ja metsätyyppien tilanne on hyvä ja turvattu. (Suomen luonnonsuojeluliitto 2018.)

”Maapallolle on miljoonien ja miljoonien vuosien kuluessa muodostunut rikas lajisto. Kaikkien lajien tulevaisuus on tiukasti kietoutunut yhteen. Metsä on lajien koti. Metsä on paikka, jossa ihminen lepää ja virkistyy. Metsä on puhdasta ilmaa ja vettä.” (Suomen luonnonsuojeluliitto 2018.)

2.5.1 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ympäristön seuraajina

ELY-keskukset seuraavat ympäristön tilaa ja siinä tapahtuvia muutoksia yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) kanssa (Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus 2018).

Keskuksien tehtäviin kuuluvat mm. luonnon- ja maisemasuojelun edistäminen ja valvominen, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, arvokkaita luontotyyppisiä hoitaen ja uhanalaisia eliölajeja suojellen. Lisäksi huolehditaan luontoarvojen toteutuminen maankäytössä. Vaikka pääpaino on vesistöissä ja niiden seurannassa, monilla alueilla seurataan säännöllisesti myös ilman laatua ja uhanalaisten lajien esiintymiä. (Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2018.)

Yritykset ja laitokset seuraavat ja raportoivat toiminnastaan aiheutuvia päästöjä ja niiden vaikutuksia. Eri tahojen tuottamat tiedot tallennetaan pääasiassa valtakunnallisiin tietojärjestelmiin, joista merkittävä osa on kaikille avoimesti luettavana, mutta osaan tarvitaan erillinen käyttäjätunnus.

Seurannoissa saatua tietoa ELY-keskukset käyttävät päätösten, lausuntojen ja suunnitelmien pohjana. ELY-keskukset myös analysoivat ja julkaisevat tietoa alueensa ympäristön tilasta. (Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2018.)

2.5.2 Maakuntaudistuksen vaikutukset ympäristönsuojeluun

Suomen suunnitelmista uudistaa täydellisesti aluehallintoaan, ei vielä ole varmuutta, eikä suunnitelmista ole juuri hiiskuttu julkisuudessa.

Maakuntaudistuksen mahdollisista vaikutuksista luontoon ja ympäristönsuojeluun ei vielä tiedetä tarkkaan ja enemmän julkisuutta onkin saanut sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden uudistaminen.

Tällä hetkellä tiedetään, että maakuntaudistuksen toteutuessa, suunnitelmissa on, että ELY-keskukset hajotetaan ja kuntia ohjataan uusien maakuntien perustamisessa. Valtion harjoittama kaavoitus ja yleisen edun valvonta lopetetaan, ja yhteensä 18 perustettavaa maakuntaa saavat valikoiman valtion, kuntien ja entisten maakuntaliittojen jäljelle jääneitä tehtäviä. Aluehallintomuutoksen tavoitteena on karsia ja siirtää valtion tehtäviä maakunnille ja kunnille. Uudistus vaikuttaa merkittävästi mm. kaavoitukseen ja maankäyttöön liittyvissä ympäristöasioissa. Aikaisemmin valtion tehtävänä on ollut turvata yleisen edun nimissä kuntien rakentamista sekä suunnittelua lain ja kestävän kehityksen mukaisesti. (Suomen luonnonsuojeluliitto 2017.)

Suunnitellussa maakuntaudistuksessa entisten ELY-keskusten asiantuntijat hajautuisivat kahdelle eri tasolle, maakuntiin ja lupa- ja valvontavirasto Luovaan. Luovassa kaikki lakien toteuttamiseen ja valvontaan liittyvät asiat löytyisivät saman katon alta.

Loput ympäristövirkamiehet hajaantuisivat uudistettuihin maakuntiin, mutta uhkana tulisi olemaan, että asiantuntijoita ei tulisi riittämään jokaiseen maakuntaan. Maakuntien tehtäväksi jäisi uudistuksen toteutuessa kaavoitus, kala- ja vesiasiat ja luonnonsuojelun edistämistehtävät, kuten

ympäristökasvatus, maisemat, perinneympäristöt ja vapaaehtoinen metsiensuojelu.

Maakunnat saavat uudistuksen toteutuessa vapauden järjestää ympäristötehtävien hoidon monella eri tavalla, ja luonnonsuojeluliiton pelkona onkin, että valtion ympäristörahat siirtyisivät vapaasti myös sellaisiin käyttötarkoituksiin, jotka ovat ympäristölle haitallisia. Vaarana on myös soten rahojen riittämättömyys. Luonnonsuojeluliitto on tehnyt esityksen maakuntauudistuksen palauttamisesta ja uudistamisesta niin, että se turvaa luonnon ja ympäristön suojelun, ja ympäristötehtävien itsenäisyys, henkilöstö ja rahoitus pysyisi nykyisellä tasolla. (Suomen luonnonsuojeluliitto 2018.)

Tulevaisuudessa luonnonsuojelussa paikallisyhdistysten rooli ja tehtävät voivat muuttua ja kasvaa, ja vapaaehtoistyön merkitys nousta entistäkin merkittävämmäksi.

2.6 Vapaaehtoistyön raamit

Melkein puolet suomalaisista tekee vapaaehtoistyötä. Vapaaehtoistyönä tehdyt tehtävät ovat merkittävä osa erilaisten yhdistysten, seurakuntien ja kuntien toimintaa. Myös omaehtoista vapaaehtoistyötä tehdään esimerkiksi naapuriapuna. (Sademies & Kostiainen 2018.)

Vapaaehtoisuus työssä on merkittävä voimavara yhteiskunnan hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä kasvattaen. Vapaaehtoistyölle ei ole kuitenkaan ole säädetty lakia, kuten monissa muissa Euroopan maissa, vaan säädökset ovat hajaantuneet useiden eri lakien alle (Sademies & Kostiainen 2018). Haastavaa tilanteessa on se, että lait ovat osittain puutteellisia ja epäselviä, ja näin ollen tulkinnanvaraisia. Organisaatiot joutuvat käyttämään huomattavasti aikaa lainsäädännön selvitykseen epäselvissä tilanteissa, mikä taas vaikeuttaa itse vapaaehtoistyön tekemistä. Lakien ei tulisi vaikeuttaa vapaaehtoistyötä, päinvastoin, kannustaa ja tukea sitä (Sademies & Kostiainen 2018).

2.6.1 Vapaaehtoistyötä koskevat säädökset

Vapaaehtoistyö on palkatonta työtä, jota tehdään yleisen hyödyn ja edun nimissä. Keskeisintä työssä on hyvän edistäminen ja auttaminen.

Talkootyöllä on maassa pitkät perinteet, mutta työtehtävien luonne on muuttuneet ajan saatossa. Laissa ei ole ei määritelty vapaaehtoisuuden nimissä tehtävää työtä, mutta esimerkiksi verohallinto on tehnyt erillisen ohjeen talkootyön verotuksesta. (Sademies & Kostainen 2018.) Kaikki tapaukset kuitenkin arvioidaan kokonaisuuksina tapauskohtaisesti, ja ratkaisut riippuvat paljon myös tilannetta hoitavasta virkamiehestä.

Yhdistysten järjestämiä talkoita, ja vapaaehtoisuuden nimissä järjestettävää varainhankintaa pidetään pääsääntöisesti verottomana, kunhan saadut varat käytetään yhdistyksen toiminnan tukemiseen ja yleishyödyllisten tavoitteiden saamiseen.

Verohallinto ohjeistaa vapaaehtoistyön luonteen olevan tilapäistä, eikä se voi edellyttää mitään erityistä ammattitaitoa. Kahden, eri ammatissa työskentelevän henkilön apu toisilleen katsotaan kuuluvan verotuksen alaiseen työhön, jos työ liittyy heidän ammatteihinsa. Vähäistä naapuriapua ei kuitenkaan lasketa veronalaisuuteen, ja se onkin monille iso osa yhteisöllisyyttä. Naapuriavusta saa antaa pienen rahallisen korvauksen, mutta tämä ei saa olla toistuvaa, eikä korvauksesta ole sovittu etukäteen. Raja on sanomattakin selvää häilyvä, ja moni voi tulkita tekemänsä työn hyvin erilaisella tavalla. (Sademies & Kostainen 2018.)

Vapaaehtoistyö on palkatonta eikä sitä tehdä taloudellista palkkiota vastaan. Se on kaikille avointa. Sitä tehdään omasta vapaasta tahdosta. Se hyödyttää kolmatta osapuolta perheen ja ystäväpiirin ulkopuolella (Euroopan parlamentin kriteerit vapaaehtoistyölle. Valtiovarainministeriö 2015).

2.6.2 Työryhmä säädösten selkeyttämiseksi

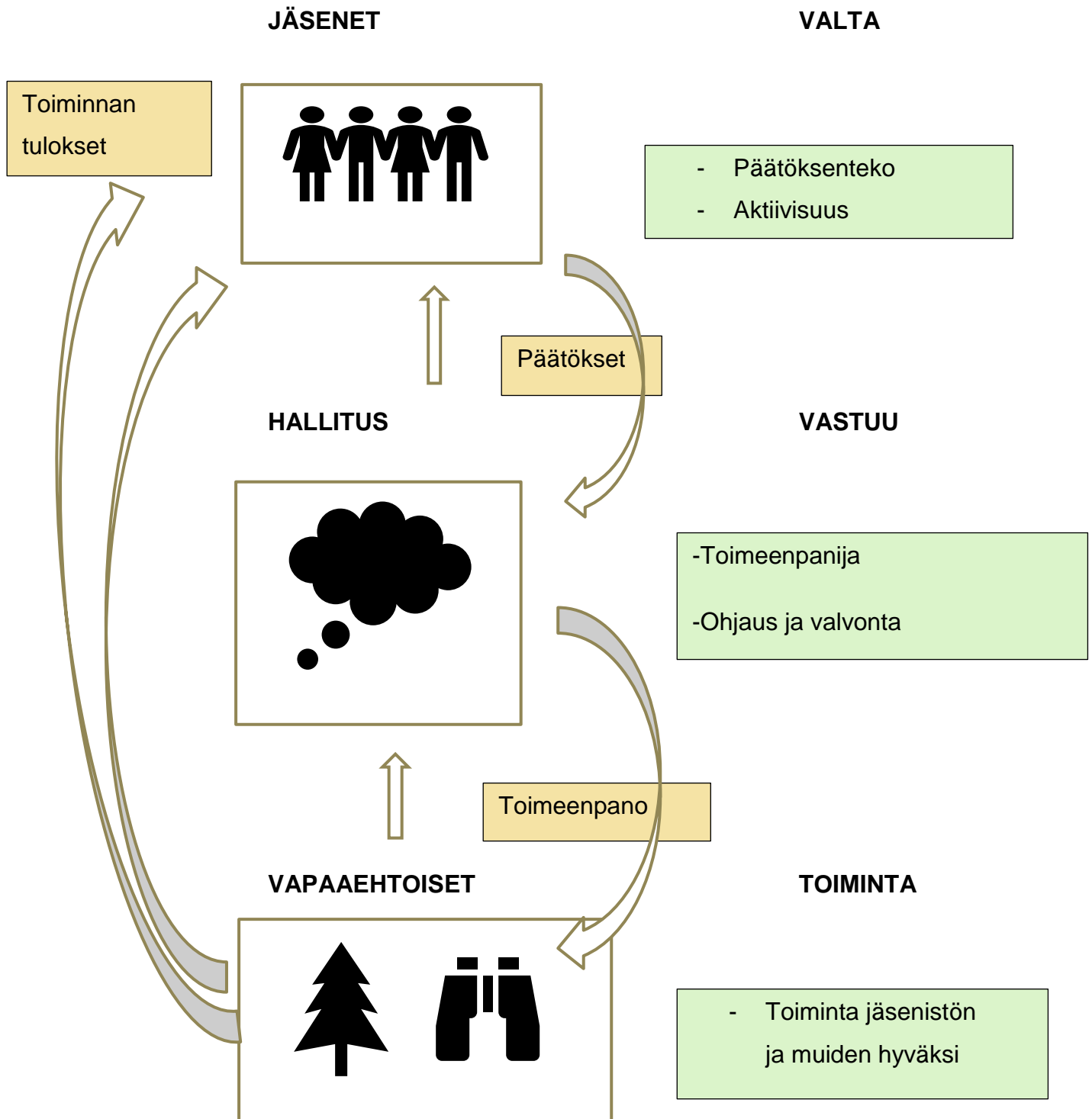
Vuonna 2015 Valtiovarainministeriö kokosi työryhmän selvittämään vapaaehtoistyön lainsäädännön kehittämistarpeita (Demokratia 2018). Tämän lisäksi työryhmän tehtävänä oli laatia ohjeistuksen tarkentamista ja vapaaehtoistoimintaa koskevan lainsäädännön kehittämistä ministeriön avuksi. Työryhmä havaitsi työskentelynsä aikana, että monet vapaaehtoistyöhön kohdistetut esteet ja ongelmat liittyivät tiedon puutteesta. Tiedottaminen ei tavoittanut kansalaisia, jotka harkitsivat vapaaehtoistyöhön ryhtymistä. Tilanteen parantamiseksi esitettiin, että vapaaehtoistyön vastuuministeriöksi asettuu oikeusministeriö ja vapaaehtoistyölle luodaan omat verkkosivut, jossa toimintaa koskevat ohjeet järjestöille ja vapaaehtoisille löytyvät kaikki tarpeeksi selkeästi. Tämän lisäksi haluttiin lisätä tiedotusta työttömien oikeuksista tehdä vapaaehtoistyötä ilman työttömyysturvan menettämisen pelkoa sekä tietoa vakuutuksista, vastuista ja tietosuojakysymyksistä. Työryhmä esitti myös verotusohjeiden kehittämistä ja säätiöiden ja yhdistysten verottamisen selvittämistä. (Valtiovarainministeriö 2015.)

2.6.3 Toimintaa ohjaamaan

Oikeusministeriön laatiman verkkosivuston tehtävänä on toimia niin vapaaehtoisten kuin järjestöjen tiedottajana vapaaehtoistyöhön liittyen. Työryhmän ehdotus ohjeiden kokoamisesta sai laajaa kannatusta, ja sivusto löytyy osoitteesta <http://www.demokratia.fi/tietotori/vapaaehtoistyö>. Sivusto toimii osana myös Suomi.fi-palvelua. Palvelusta löytyy myös järjestöjen alueittain merkityt, tarjolla olevat vapaaehtoistehtävät.

3 JÄSENHANKINTA JA -AKTIVOINTI

3.1 Yhdistystoiminnan pääpiirteet

Kuvio 4: Yhdistystoiminnan pääpiirteet (mukaillen mallia Soste 2013).

” Jäsenistö on yhdistyksen tärkein voimavara myös jäsenhankintaan. Nykyisen jäsenistön voi saada tehokäyttöön jäsenhankinnan nimissä tarjoamalla heille jäsenhankinnan työkalupakki.” (Avoine 2014.)

Koko toiminta yhdistyksessä lepää hyvän hallintotavan – perustan päällä. On erittäin tärkeää rakentaa toimiva, laadukas ja järjestelmällinen pohja kaikelle yhdistyksessä tapahtuvalle toiminnalle. Hallituksen tehtävänä on tarkastella yhdistysrakennettaan säännöllisesti ja pohtia, minkälaisia rooleja toiminnassa tarvitaan (Kuvio 4). Tämä toimii jäsenhankinnan lähtökohtana.

Hyvän hallintotavan tunnusmerkkejä ovat johdon, luottamushenkilöiden, yhteistyökumppaneiden ja vapaaehtoisten selkeät roolit, tehtäväjaot ja vastuualueet. Kaikkien yhdistystoiminnassa mukana olevien tulee tietää työn realistiset tavoitteet, työkuva ja yhteyshenkilöt. On tärkeää tietää kenen puoleen voi kääntyä ongelmatilanteissa. (Pahta 2013.)

Hallituksen on hyvä järjestää aikaa suunnittelulle vuoden alussa, jolloin rakennetaan vuosisuunnitelma toiminnalle, vuosikello, talouden seuranta ja raportointi, jäsenhankintasuunnitelma, viestintäsuunnitelmarunko ja kartoittaa vastuualueet aktiiveille, sekä muulle jäsenistölle.

Hyvään hallintotapaan kuuluvat tehokas aikataulutus, tavoitteiden laatiminen, määräaikojen asettaminen, tehtäväkuvaus, seurantasuunnitelma ja palautteen antomahdollisuudet. Järjestelmällinen hallintotapa tukee jäsenhankintaa ja poistaa työkuormitusta vain tiettyjen henkilöiden harteilta. Kun vastuualueet ja tehtävät ovat suunniteltu ja jaettu tarpeeksi monen aktiivin harteille, ne tukevat niin yksilön, yhdistyksen kuin koko järjestön asettamia tavoitteita.

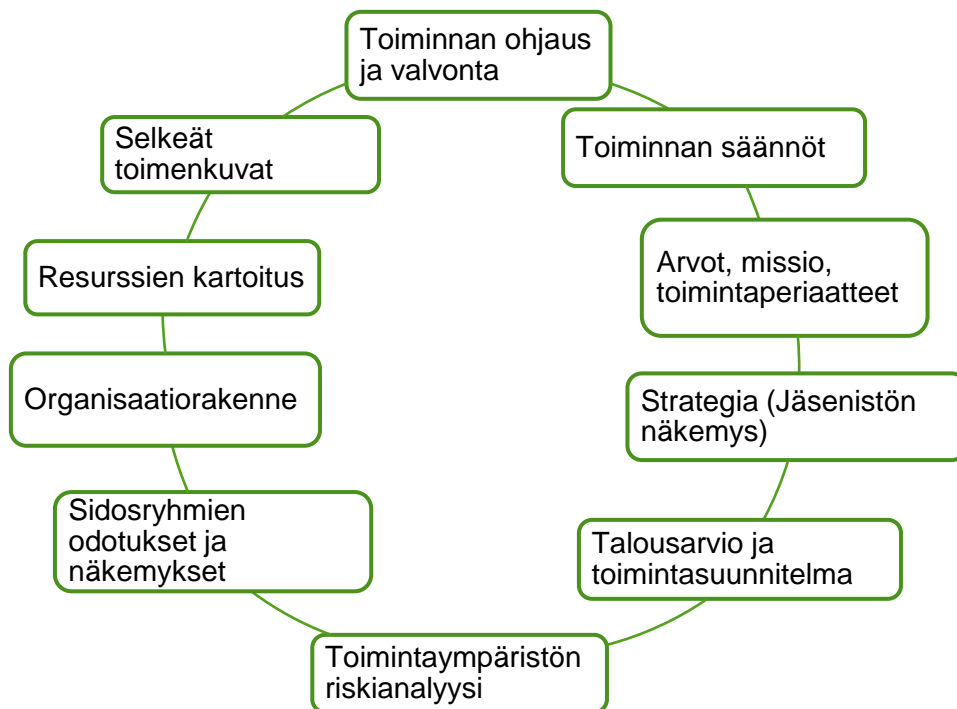

Miksi hyvän hallintotavan noudattaminen on tärkeää?

- Jotta järjestöt voivat toimia tehokkaasti, edistää jäsenistönsä arvoja ja tavoitteita.
- Jokaisen halukkaan tulisi saada mahdollisuus auttaa. On tärkeää löytää oikeat vastualueet henkilöille.
- Tehokkailla toimintatavoilla pystymme pitämään järjestöt toimintakykyisinä ja yksilön työpanos arvokkaana.
- Pitää kansalaisten ja muiden yhteiskunnan toimijoiden luottamusta yllä järjestöjä kohtaan, ja vahvistaa sitä.

Suomalaisella kansalaisjärjestötoiminnalla on pitkät perinteet, luottamusta järjestötoimintaa kohtaan on rakennettu menestyksekkäästi jo vuosikymmenien ajan. (Pahta 2013.)

3.2 Hallituksen tehtävät

Kuvio 5. Hallituksen tehtävät (Pahta 2013).

3.3 Jäsenhankinta osana toimintaa

Ensimmäisiä askelia vapaaehtoistoiminnan ja jäsenhankinnan kehittelyssä kannattaa miettiä tarkoin.

Usein yhdistyksissä vapaaehtoistoiminta lepää vain muutaman aktiivin harteilla, ja heidän vastuullaan on usein koko toiminnan pyörittäminen. Useimmissa yhdistyksissä aktiivisia jäseniä ei ole paljoa, vaan toimintaan osallistuvista henkilöistä on pulaa. Etenkin pienemmät yhdistykset saattavat kokea uusien vapaaehtoisten toimijoiden etsinnän ja heidän kouluttamisen mahdottomaksi, hyvin paljon aikaa vieväksi ja jopa turhauttavaksi. Jos yhdistys on pyörittänyt jo pitkään toimintaansa pienen porukan voimin, saattaa uusille aktiiveille myös olla vaikea löytää tekemistä aluksi.

Yhdistyksen kannattaakin käyttää aikaa vapaaehtoistoiminnan ja –tehtävien suunnitteluun ja ideointiin tarpeeksi aikaa. Ihmisiä on helpompi saada osallistumaan toimintaan mukaan, joka on suunniteltu henkilöiden lähtökohtien ja vahvuuksien mukaisesti. Vapaaehtoistehtävien paketointi voi saada uudet aktiivit helpommin mukaan toimintaan, ja tehtävien hoitaminen on mielekästä sekä tehokasta. Vapaaehtoistehtävien selkeä suunnittelu, ohjeistus, aikataulutusta ja seuranta mahdollistaa sekä vanhoille, että uusille aktiiveille helpon väylän tarttua yhdistyksen toimintaan. (Karreinen, Halonen & Tennilä 2010.)

Tapahtumien, retkien ja talkoiden järjestäminen sujuu vaivattomammin, kun alussa mietitään huolellisesti, minkälaisia tehtäviä tapahtumien järjestämiseen liittyy ja minkälaisia henkilöitä niiden tekemiseen kaivataan. Kun vastuu jakaantuu yhdistyksessä useammalle, toiminnassa mukana olevien vapaaehtoisten aika käytetään suunnitellusti ja tehokkaasti. Yhdistyksissä olisi todennäköisesti mahdollista tehdä enemmän, jos useampi aktiivi voisi osallistua toiminnan pyörittämiseen pienemmällä työpanoksella. On hyvä pohtia, onko yhdistyksellä mahdollisuutta järjestää erikokoisia tehtäviä jäsenilleen.

Heille, joilla ei ole mahdollisuutta sitoa vapaaehtoistyöhön kovin paljon aikaansa, olisi hyvä listata pienempiä työtehtäviä. On huomattu, että yhdistystoimintaan on helpompi tulla mukaan, jos tarjolla on myös työtä niin sanotuille kevytaktiiveille. Yhdistyksen vapaaehtoistehtäviä suunnitellessa kannattaa varmistaa, että tarjolla on mahdollisimman paljon erilaisia tehtäviä, jotka sopivat ihmisten erilaisiin elämäntilanteisiin.

Toisaalta osa yhdistyksen toimintaan lähtevistä aktiiveista voivat haluta käyttää aikaa toimintaan hyvinkin paljon. He ovatkin yhdistystoiminnalle erityisen tärkeitä. On tärkeää hyödyntää näiden henkilöiden työpanos mahdollisimman tehokkaasti ja järjestää heille kiinnostavaa, mielekästä ja tarkoituksenmukaista toimintaa. Hallituksen jäsenyys on esimerkki pitkäaikaista sitoutumista vapaaehtoistyöhön. Hallituksenkin on hyvä määritellä, kuinka paljon hallitustyöskentely vie vuodessa aikaa ja mitä hallituksen jäseneltä odotetaan. (Karreinen, Halonen & Tennilä 2010.)

3.4 Motivointiprosessi alkuun

Yhdistyksessä pitkään mukana olleita voi unohtua, että uusi vapaaehtoinen ei ole vielä valmis sitomaan itseään kovin tiiviisti yhdistyksen asioihin. Ennen toiminnan ymmärtämistä ja kokonaiskuvan hahmottamista, voi olla suuri kynnys osallistua ja vastata ”kaikki tai ei mitään” odotuksiin. Vain harva on valmis kannattamaan järjestöä palkatta puolipäivätyön verran viikossa, tai enemmänkin, vaikka muuten uskoisi järjestön asioihin.

Yhdistyksissä on todennäköisesti mahdollisuuksia tehdä vielä enemmän. Kannattaa miettiä, onko useammalla aktiivilla mahdollisuutta osallistua vähän pienemmällä työpanoksella. Yhdistyksen vapaaehtoistehtäviä suunnitellessa kannattaa varmistaa, että tarjolla on mahdollisimman erilaisia tehtäviä, jotka sopivat ihmisten erilaisiin elämäntilanteisiin. (Karreinen, Halonen & Tennilä 2010.)

3.4.1 Hyvä suunnitelma on puoliksi tehty

Toimintaa on hyvä suunnitella etukäteen ja pilkkoa projektit pienempiin osiin, jolloin aktiiveja on helpompi saada osallistumaan eri vaiheisiin. Ennen kuin projektit aloitetaan, on hyvä varmistaa, että niiden ideointiin on käytetty tarpeeksi aikaa. Vapaaehtoistyön organisoiminen auttaa tehostamaan yhdistystoimintaa, ja se myös tasapainottaa tehtävien tuomaa kuormitusta eri henkilöiden välillä. Jos perustoiminnan järjestäminen vie yhdistyksessä aktiivien voimat, ei jäsenhankinnan järjestämiselle riitä energiaa. Yhdistyksessä, jossa toimintaa pyöritetään pienellä aktiiviporukalla, jäsenhankinta kannattaa pitää osana perustoiminnan järjestämistä, ei erillisenä toimenpiteenä. (Karreinen, Halonen & Tennilä 2010, s.31.)

Perussääntönä uusien jäsenten ja aktiivien hankkimisessa voidaan pitää sitä tosiasiaa, ettei mitään ihmekeinoja ole olemassa, vaan aktiiviset henkilöt on hankittava yhdistystoimintaan mukaan yksi kerrallaan. Kaiken jäsenhankinnan pohjalla on mielenkiintoinen, kiinnostava perustoiminta. Aktiivinen, uudet jäsenet huomioiva, houkutteleva ja ulos päin näkyvä toiminta on parasta jäsenhankintaa, ja se kannattaakin pitää mielessä kaiken muun tekemisen ohessa.

Yhdistyksen on hyvä istua alas ja tehdä yhteinen jäsenhankintasuunnitelma, jonka tavoitteita seurataan säännöllisesti. Yhdessä sovitut, konkreettiset toimet tavoitteisiin pääsemiseen tuottaa sitä paremmat tulokset, mitä useampi yhdistyksen aktiivi on siihen sitoutunut.

Ennen kuin lähdetään suunnittelemaan suurempia jäsenhankintaprojekteja, on yhdistyksessä varmistettava perusasioiden toimivuus. Onko yhdistyksellä ajan tasalla olevat kotisivut? Onko liittymislomakkeet ja muu jäsenhankintamateriaali saatavilla? Ovatko yhdistyksen aktiivit pyytäneet ihmisiä mukaan toimintaan? Millaista on yhdistyksen ja sen hallinnon tapa toimia?

On hyvä huomioida alkuun, että koko yhdistyksen hallituksen sosiaalisen verkoston kartoittaminen tuo todennäköisesti kymmeniä potentiaalisia

kontakteja, joihin voidaan olla yhteydessä jäsenasioissa. Jos kolmestakymmenestä viisi pyytämisen jälkeen innostuu jäsenyydestä ja lähtee mukaan toimintaan, voidaan jäsenhankintaprojektia pitää onnistuneena. (Karreinen, Halonen, Tennilä 2010, s.25.)

Ajankohtaisten asioiden ympärillä tapahtuma toiminta herättää ihmisten mielenkiinnon ja myös halun toimia vapaaehtoisena. Lisäksi se on erittäin hyvää mainosta yhdistykselle.

Yhdistystoiminnassa kannattaa aika ajoin pysähtyä, nostaa katse pois paperitöistä ja tarkastella asioita pienen välimatkan päästä. On tärkeä uudistua muun maailman mukana ja pystyä vastaamaan tämän hetkiseen tilanteeseen. Kaikista tärkeintä on kyky unelmoida ja luottaa suurempienkin tavoitteiden saavuttamiseen. Maailmaa harvoin liikutetaan suuntaan tai toiseen vahingossa. Siihen tarvitaan vaikuttavaa ja hyvin suunniteltua toimintaa, hyvän onnen ja myötätuulen lisäksi. Tuulen suuntaan pystyy tuskin vaikuttamaan, mutta yhdistyksen pitkäjänteinen toiminnan ja kasvun suunnitteleminen moninkertaistaa mahdollisuudet menestyä ja saavuttaa yhdistyksen ajamia tavoitteita. (Karreinen, Halonen, Tennilä 2010, s.104.)

Pitkän tähtäimen toimintasuunnitelma, jossa määritellään pidemmän aikavälin tulevat pääpainopisteet, on hyvä työväline yhdistykselle. Toimintasuunnitelma kannattaa hyväksyttävä yhdistyksen kokouksessa, jotta kaikki pääsevät mukaan päättämään ja vaikuttamaan tulevaisuuden linjauksista. Tämä sitouttaa ihmisiä mukaan toimintaan jo heti toimintavuoden alussa. Ylös kirjatut tavoitteet ja konkreettiset keinot tavoitteiden saavuttamiseen tulisi pitää esillä koko toimintavuoden ajan.

Yhdessä tehty, päämäärätietoinen työ tuottaa enemmän tuloksia ja tuo tarkoitusta ja mielekkyyttä toiminnalle. (Karreinen, Halonen, Tennilä 2010, s. 106.)

3.4.2 Aktivointi ja sitouttaminen

Jäsenten sitouttaminen, kannustaminen ja uusien aktiivien löytäminen on pitkäjänteisyyttä vaativa työ. Niin uusien kuin vanhojenkin jäsenien kesken on hyvä tunnistaa yksilön erikoisosaaminen, ja tarjota mielekästä työtä tehtäväksi. On tärkeää osata kartoittaa yhdistyksen voimavarat ja tietotaito, ja kysyä niin vanhoja kuin uusia jäseniä toimimaan erilaisissa tehtävissä.

Ensimmäinen sitoumus on syntynyt, kun uusi henkilö on löytänyt yhdistyksen, päättänyt liittyä jäseneksi ja maksanut jäsenmaksunsa. Tämä on paras hetki saada uusi henkilö myös aktiiviseksi yhdistystoimintaan.

On tärkeää huomioida uusi jäsen nopeasti puhelinoitolla tai kirjeellä, ja pyytää hänet mukaan yhdistyksen toimintaan. Hyvä nyrkkisääntö on ottaa yhteyttä uuteen henkilöön viimeistään viikon sisällä liittymisestä. Henkilökohtainen kontakti ja nopeus ovat valttia, koska persoonaton jäsenkirje kaksi kuukautta myöhemmin on tässä vaiheessa jo auttamattomasti myöhässä.

Hyvä keino on pyytää uutta mahdollista aktiivia yhdistyksen seuraavaan tapahtumaan, ja nimetä vastuuhenkilö yhdistyksestä ottamaan hänet vastaan ja kertomaan yhdistyksen toiminnasta lisää. Henkilökohtainen huomioiminen on tärkeää, jotta uusi henkilö tuntee kuuluvansa joukkoon nopeammin. Uudelle henkilölle kannattaa jo alkuvaiheessa nimetä jokin vapaaehtoistehtävä, joka sopii hänelle. Tässä vaiheessa on hyvä muistaa kartoittaa uuden jäsenen elämäntilanne, koulutus, kokemus, vahvuudet ja osaaminen, ja suunnitella työtehtävät niiden mukaisesti.

On tärkeää olla kiinnostunut uuden jäsenen tekemästä työstä ja lisäksi kysyä, miltä hänestä on tuntunut olla yhdistystoiminnassa mukana. Tehdystä työstä on tärkeää muistaa antaa kiitosta ja kehua. Palautteen merkitys on erityisen tärkeää henkilön sitouttamisessa yhteiseen toimintaan mukaan. Kiitokset hyvin järjestetystä tempauksesta tai tapahtumasta saa tuo hyvän mielen pitkäksi aikaa- ja se kannustaa

tekemään vapaaehtoistyötä yhdistyksen hyväksi jatkossakin. (Karreinen Halonen, Tennilä 2010, s. 52.)

Ilman sitoutuneita ja aktiivisia jäseniä yhdistys ei ole juurikaan kuin nimi paperilla. Yhdistys on yhtä kuin sen jäsenet, joten menestystä kaipaavan yhdistyksen kannattaakin käyttää aikaa ja voimavaroja jäsenistön sitouttamiseen ja yhteishengen luomiseen. Yhdistyksen toimijoissa jokainen voi olla se henkilö, joka luo ja parantaa toimijoiden välistä yhteishenkeä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta, mutta on järkevää myös järjestää aikaa hyvän hengen luomiseen ja yhteiseen mukavaan tekemiseen muun toiminnan ohessa.

3.4.3 Työnohjaus ja tukeminen

Vapaaehtoistoiminnan johtaminen yhdistää asioiden johtamisen sekä prosessien ja resurssien yhteen tuomisen. Tapahtumia järjestettäessä, on tehtävään nimetyllä johtajalla tärkeä rooli asioiden järjestelemissä. On tärkeää, että hänellä on kyky pitää langat käsissään ja taito jakaa tehtäviä ja vastuuta, jotta projektissa toimivat muut vapaaehtoiset pystyvät keskittymään omiin tehtäväalueisiinsa.

Vapaaehtoistoiminnan ohjaamisessa ja tukemisessa tärkeimpiä muistettavia ovat ainakin seuraavat asiat:

- Vapaaehtoiset ovat sitoutuneita, myönteisiä ja heillä on halu toimia oikein. Jos tehtävä on mieluinen ja hänelle oikea, hän tekee sen mielellään. Koska työ on vapaaehtoista, lisävastuuta ei kannata nostaa yhden henkilön harteille, jotta työ pysyisi mielekkäänä.
- Jaa tehtävät tasapuolisesti ja huolehdi yksilön jaksamisesta. Näe ja kohtaa ihmiset yksilöinä yhdistyksessä. Jos joku jää pois yhtäkkiä, ole kiinnostunut siitä mitä hänelle kuuluu. On tärkeää myös tunnistaa omat väsymyksen merkit, jotta pystyy huomaamaan muiden tasapainottelun jaksamisen rajoilla.

- Ole aidosti läsnä, ja kiinnostunut ryhmän jaksamisesta, intresseistä, ideoista. Kuuntele, arvosta ja anna kiitosta tehdystä työstä.

-Luota ihmiseen ja hänen taitoihinsa.

3.4.4 Toiminnan arvioiminen ja kehittäminen

Vapaaehtoisen työpanoksen huomioiminen ja siitä kiittäminen on tärkein tapa pitää hänet mukana toiminnassa. Kiittäminen osoittaa työn tekijälle sen, että hänen osaamistaan ja aikaansa arvostetaan. Kiitoksen suuruus kannattaa kohdata tekijän persoonan kanssa, ja onkin hyvä miettiä etukäteen, minkälainen huomio juuri tämän henkilön kohdalla on oikeanlainen.

Toiminnan kehittämisessä yksi tärkeimpiä rakennuspalikoita ovat kuitenkin myös rakentavan palautteen antaminen ja sen vastaanottaminen. Niin toiminnan johdolle kuin vapaaehtoisille tulee antaa aina mahdollisuus palautteeseen eri projektien jälkeen. Lyhyt keskustelu siitä, että ” Miten meillä meni?” kannattaa huomioida myös raportoinnissa, jotta asioita olisi helpompaa suunnitella jatkossakin.

3.4.5 Jatkuvuuden haaste

Alueellisen vapaaehtoistyön pitkäjänteiselle kehittämiselle luo paineita aaltoliike, joka toisinaan kasvattaa ja taas pienentää toiminnan aktiivisuutta. Tämä näkyy esimerkiksi opinnoista valmistumisen, toiselle paikkakunnalle muuttamisen tai perhesuhteiden muuttumisten johdosta seuranneita suuria muutoksia yhdistyksen toiminnassa.

Vaikka toiminta olisikin välillä hiipunut tai hetkellisesti kokonaan pysähdyksissä, voi se olla uusi suunta ja mahdollisuus uusille ajatuksille ja ideoille. Tärkeintä on luoda toiminnalle hyvä peruspohja, jonka varalle on helppo luoda myös uusia toimintatapoja ja ratkaisuja. (Karreinen, Halonen, Tennilä, 2010, s.133.)

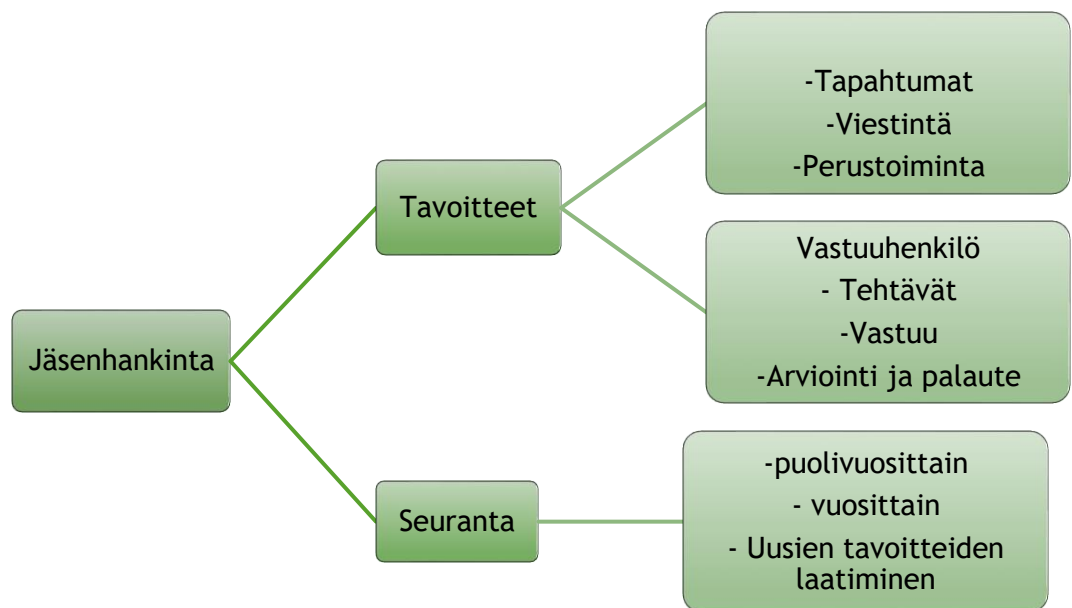

3.5 Jäsenhankintasuunnitelma

Erillinen jäsenhankintasuunnitelma yhdistykselle on hyvä tehdä pidemmälle aikavälille. Suunnitelma voidaan tehdä esimerkiksi viiden vuoden tähtäimellä ja päivittää vuosittain. (Yhdistystieto 2014.)

Erilaiset jäsenhankintakilpailut- ja tapahtumat, myyjäiset ja yleiset tilaisuudet ovat hyviä keinoja houkutella uusia, toiminnasta kiinnostuneita jäseniä. Kannattaa myös selvittää, onko yhdistyksellä mahdollisuutta päästä esittelemään toimintaansa muiden järjestämiin yhdistyksen toimialaa sivuaviin tilaisuuksiin. Parhaassa tapauksessa jollakin yhdistyksen aktiivisista toimijoista on mahdollisuus mennä esittelemään yhdistyksen toimintaa henkilökohtaisesti, mutta jos tämä ei onnistu, kannattaa tilaisuuteen toimittaa yhdistyksen materiaalia ja yhteystiedot. (Yhdistystieto 2014.)

Jäsenhankintaan liittyen kannattaa aina miettiä, onko mahdollisimman suuri jäsenmäärä se mitä tavoitellaan vai onko parempi rekrytoida tietyn tyyliä henkilöitä yhdistykseen mukaan.

Kuvio 6. Jäsensuunnitelman sisältö

4 YHDISTYKSEN VIESTINTÄ

Viestintäsuunnitelmaa voidaan pitää osana yhdistyksen toimintasuunnitelmaa. Toimintasuunnitelmassa määritellään yhdistyksen keskeisimmät asiat kuluvana kautena, jonka jälkeen yhdistyksen on helppo suunnitella perusviestintä sen ympärille. Nämä kaksi ovat yhteydessä yhdistyksen strategiaan ja toiminta-ajatukseen.

Kun toimintasuunnitelma on tehty, voidaan laatia viestintäsuunnitelma. Viestintäsuunnitelmaan kirjataan ylös aikataulu sekä valitut viestintäkanavat tiedossa oleville tapahtumille. Suunnitelman tulee huomioida niin olemassa kuin uudetkin jäsenet. On syytä muistaa, että vaikka suunnitelma olisikin laadittu huolellisesti koko toimintakaudelle, yllätyksiä voi aina olla luvassa yhdistystoiminnassa. Vuoden aikana tapahtuvat yllättävät projektit ja hankkeet voivat vaatia nopeitakin tiedottamistarpeita yhdistyksessä. Kun yllätyksellisyyteen on varauduttu ja valmistauduttu ajoissa, tilanteet eivät kuormita liikaa ja niihin osataan suhtautua sujuvasti ja tehokkaasti.

Yhdistys sekä viestii että markkinoi toimintaansa. Jako voi olla hiuksenhieno, riippuen mistä näkökulmasta asiaa katsoo (Opintokeskus 2018). Viestinnän voi ajatella olevan puolueetonta faktatiedon välitystä, kun taas markkinoinnissa on mukana selkeät, useimmiten taloudelliset lähtökohdat. Lähettäjällä on kummassakin viestinvälityksessä aina tavoite ja intressi mukana. Voi ajatella, että yhdistys edunvalvontaviestinnällään markkinoi olemassaoloaan. Niinpä viestintää ja markkinointia ei välttämättä ole tarkoituksenmukaista erotella toisistaan ja voidaan puhua yhdistyksen markkinointiviestinnästä. (Opintokeskus 2018.)

4.1 Viestinnän käsite

”Viestintä on prosessi, tapahtuma, jossa merkityksien antamisen kautta tulkitaan asioiden tilaa ja jossa tämä tulkinta saatetaan muiden tietoisuuteen vuorovaikutteisen, sanomia välittävän verkoston kautta.” (Åberg 2000, s. 54.)

Prosessi on tapahtuma, jolla on alku ja loppu. Kun viestintää tarkastellaan prosessina, se voidaan jakaa erilaisiin tarkasteltaviin osiin, ja seurata mistä viestinnän tapahtuma koostuu. Osia ovat lähettäjä, vastaanottaja, sanoma, informaatio, kanava, häiriöt, palaute, vuorovaikutus ja kontekstit. (Åberg 2000, s. 27.)

4.2 Suunnittelun lähtökohtia

Yhteisön, kuten esimerkiksi yrityksen, valtionhallinnon, kunnan, liiton, järjestön, projektin tai muun yhteenliittymän, viestinnän suunnittelu perustuu sen perustehtävään ja tavoitteisiin sekä tulevaisuuden tahtotilaan, visioon. Samoin siihen vaikuttavat toimintaympäristön tiedossa olevat ja oletetut muutokset. (Juholin 2009, s.68.) Viestinnän kokonaisvaltaista suunnitelmaa kutsutaan usein strategiaksi erottamaan se käytännön toimenpiteiden suunnittelusta.

Jotkut pitävät strategiaan turhana, koska viestintä on tilannesidonnaista toimintaa, jossa ei paljoa ehditä suunnitella. Tärkeintä on reagoida tässä ja nyt. Jotkut taas kokevat strategian elintärkeäksi siksi, että se luo tietynlaisen ”selkärangan” päivittäiselle toiminnalle. Strategia auttaa valintatilanteissa tunnistamaan, mikä on tärkeää juuri nyt. Strategia sisältää sekä tavoitteet että toiminnan keskeiset suuntaviivat, toimintalinjat. (Juholin 2009, s. 69.)

4.3 Viestintäsuunnitelman sisältö

Viestinnän tavoitteena on toimia yhdistyksen sanoman esiin tuojana ja vahvistaa yhdistyksen asemaa omalla alueellaan. Tavoitteena on viestittää tapahtumista tai toiminnasta.

1. Ensin päätetään mistä halutaan viestiä ja mitä viestinnällä tavoitellaan.

2. Seuraavaksi päätetään miten viestintäsuunnitelman toteutumista seurataan ja raportoidaan. Nimetään vastuuhenkilöt tehtävään, ja mahdolliset varahenkilöt.
3. Viestinnän kohderyhmän tai kohderyhmien valitseminen. Tarkista, että kohderyhmien ero on viestintäryhmän jäsenien tiedossa, jos viestintä eroaa eri ryhmien kesken (tarpeet, tavoitteet, toimintamallit jne.) Päätä räätälöidyt pääviestit kullekin kohderyhmälle.
4. Käy läpi tapahtumat ja tiedotteet koko yhdistyksen toimijoiden kesken. Kirjatkaa ylös vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat toiminnan suhteen.
5. Kumppanit
Seuraavaksi valitaan ja kirjataan tärkeimmät yhteistyökumppanit ja avainhenkilöt. Suunnittele kumppanikohtaiset yhteistyöt, vahvuudet, tavoitteet ja viesti.
6. Kanavat. Päätä mitä viestintäkanavia käytetään pääasiassa. Valitse tukikanavat.
7. Kriisiviestintä
Pohdi mitä ongelmia on aiemmin tullut vastaan? Miksi ne tapahtuivat? Miten toimittiin ja mitä opittiin? Pohtikaa mitä ongelmia on mahdollisesti odotettavissa?
Harjoitelkaa toimijoiden kanssa mahdolliset kriisitalanteet tapahtumissa. Päivitä kriisiviestinnän suunnitelma- ja yhteyshenkilöt.
8. Operatiivinen suunnitelma
  - laaditaan vuosikalenteri, johon merkitään tiedossa olevat tärkeät teemat ja tapahtumat.
  - Huomioidaan avainviesti tapahtumissa, printissä, sähköisissä uutiskirjeissä, verkossa.
  - Tiedotus (avainviestit, mediasuhteet, mediakontaktit, tiedotustilaisuudet, mediahaastattelut).
  - Vuorovaikutusviestintä (sosiaalisen median kanavat ja niiden hyödyntäminen).

-Sisäinen viestintä (mitä paremmin yhdistyksen toimijat tietävät viestintästrategiasta ja avainviesteistä, sen paremmin kokonaisuus toimii).

-Työkalut (Kirjataan ylös käytössä olevat työkalut ja mahdolliset uudet hankittavat työkalut).

(Hurmerinta 2013.)

4.4 Jäsenillat jäsenhankinnan tueksi

Yhdistyksen syyskokouksessa 2017 tehtiin päätös jäseniltojen järjestämisestä. Ensimmäisen jäsenillan teemaa ei sovittu vielä tässä vaiheessa, vaan tapahtuman tavoitteena oli kertoa yhdistyksen toiminnasta paikalle tulleille henkilöille. Lisäksi haluttiin tuoda toiminnalle kasvot ja jäsenillassa esiintyi yhdistyksen aktiiveja uusille potentiaalisille toimijoille. Illan päätavoitteena oli kuitenkin selvittää paikalle tulevilta henkilöitä, mitä he kaipaivat yhdistyksen toimintaan lisää ja minkälaiset jäsenillat heitä kiinnostaisivat. Toisen jäsenillan teemaksi valikoitui Vieraslajit ja tapahtumaan saatiin myöhemmin vierailijaksi alan asiantuntija kertomaan lisää vieraslajeista Lahden alueella. Tapahtumaillan aikana myös sovittiin kesälle talkoopäivät vieraslajien kitkennälle.

Ensimmäisille jäsenilloille oltiin sovittu tietynlainen agenda, mutta tapahtumat haluttiin silti pitää sopivan väljinä aikataulullisesti, jotta ihmisille jäi enemmän aikaa keskustelulle. Vastuuhenkilöt ja tehtävät oli sovittu etukäteen, mutta huomattiin, ettei kaikkiin ongelmatilanteisiin oltu osattu varautua (esimerkiksi laitteiden toimiminen tai ajan riittäminen valmisteluihin).

Tapahtumia mainostettiin yhdistyksen omilla Facebook-sivuilla, ja tieto saavuttikin henkilöitä, jotka eivät ole olleet aikaisemmin tapahtumissa mukana. Kohdeyleisöä ei rajattu, vaan tapahtumat olivat kaikille kiinnostuneille suunnattuja.

4.4.1 Jäsenilta Muovimeren aalloilla 30.10.2018

Jäsenillan tavoitteena on kertoa yhdistyksen toiminnasta, kaupunkiluonnon roskaantumisesta ja Kaupunkiluontohankkeesta, jonka ympärille yhdistyksen toiminta perustuu seuraavina vuosina. Jäseniltojen tarkoituksena on kuulua yhtenä osana suurempaan hankkeeseen, jossa määritellään Lahden kaupungin tärkeitä, suojeltavia luontokohteita.

Kaupunkiluontohankkeen tarkoitus on nostaa jalustalle kaupunkilaisten ja Salpauselän luonnonystävien kartoittamat luonnonsuojelualueet, Lumo-kohteet, viheralueet, yksittäiset metsät ja muut tärkeät luontoalueet, joita halutaan suojella rakentamisesta tai muulta tuhoamiselta.

Illan aikana keskustellaan kaupunkiluonnon roskaantumisesta, havainnoidaan asiaa valokuvien ja kokemusten kautta, ja pyydetään lopuksi jäseniltaan osallistujien ideoita ja ajatuksia siitä, minkälaisia tapahtumia yhdistys voisi rakentaa teeman ympärille.

Illan vierailijaksi on kutsuttu vuonna 2018 perustettu, ja jo suurta mielenkiintoa herättänyt Zero Waste Finland ry ja puheenjohtaja Helena Marttila, joka tuo iltaan uusia näkökulmia luonnon roskaantumiseen ja jätemäärän vähentämiseen yksilön arjessa.

Jäsenillan tehtävälista:

- sovitaan työlle tavoitteet.
- Suunnitellaan realistinen työnjako ja aikataulu
- Täsmennetään tavoitteet eri henkilöille
- Sovitaan kuka koordinoi ja vastaa projektin kustakin osasta.
- Asetetaan välitavoitteita ja aikataulutetaan ne
- Varmistetaan, että tarvittavat tarvikkeet, tiedot ym. ovat toimijoiden käytössä
- Sovitaan ohjaus, seuranta ja arviointi

4.4.2 Palaute jäsenillasta: Muovimeren aalloilla 30.10.2018

Järjestyksessään kolmas jäsenilta oli osallistujamäärältään menestys aikaisempiin iltoihin verrattuna. Illan vierailija Zero Waste ry puheenjohtaja Helena Marttila piti erittäin mielenkiintoisen ja vaikuttavan esityksen yhdistyksestään, maailman kertakäyttömuovin määrästä ja sen vaikutuksista ympäristöön. Lisäksi hän antoi hyödyllisiä ja käytännönläheisiä vinkkejä yksilön arjessa tapahtuvalle jätteen vähentämiselle. Esitys oli kattava, uskottava ja selvästi kiinnosti yleisöä. Tämänkaltaisille yhteistyöprojekteille näyttää illan perusteella olevan kysyntää.

Seuraavassa osassa kerrotaan huomioita jäsenillan kulusta:

- Käytännön järjestelyt sujuivat hyvin, ja sovituissa tehtäväjaoissa onnistuttiin loistavasti.
- Yhdistyksen esitykseen jäi riittävästi aikaa, mutta illan yhteenveto ja teemaan pohjautuvien tapahtumien suunnittelu jäi vielä työn alle ja osittain kokonaan toteuttamatta.
- Jäsenillan viestinnässä onnistuttiin hyvin, koska tapahtuma tavoitti ja kiinnosti monia.
- Realistiset tavoitteet illalle jäivät osittain asettamatta, aikataulullisesti oman yhdistyksen esityksen valmisteluihin ei jäänyt tarvittavaa aikaa, toivottua materiaalia oli hankalaa tuottaa kiireessä ja lopputuloksesta ei suoranaisesti tullut palautetta.
- Jatkoa ajatellen olisi hyvä suunnitella jäseniltoja vielä paremmin. Jäsenhankinnalle olisi tärkeää suunnitelmallisuus ja tavoitteiden asettaminen, sekä niiden arviointi ja seuranta.
- Positiivista oli, että yhdistys sai kerättyä sähköpostiosoitteita illan osallistujilta, ja osallistujille saadaan lähetettyä infoa yhdistyksen tapahtumista ja toiminnasta jatkossa.

Kaikille avoimien jäseniltojen järjestäminen voidaan pitää hyvänä ja oikeana ratkaisuna yhdistyksen jäsenhankinnan strategiassa, ja yleinen vastaanotto vaikuttaa jo kolmen järjestetyn tapahtuman suhteen positiiviselta. Jäseniltojen sisältöä, teemaa, esitystapaa, käytännön järjestelyjä, tavoitteita sekä seurantaa olisi hyvä suunnitella jo edeltävän vuoden syyskokouksessa, tai vuoden alussa järjestettävässä erillisessä jäsenhankintakokouksessa.

Yleisesti voidaan pitää hyvänä ideana järjestää myös aikaa yhdistyksen jäsenhankinta- ja viestintäsuunnitelman tarkistamiselle säännöllisesti, jotta tapahtumia voidaan arvioida, laatua parantaa sekä vuoden aikana tapahtuviin muutoksiin reagoida tarpeeksi nopeasti. Kokouksissa valitaan jäseniltojen teemat ja vierailijat yhdessä kaikkien toiminnassa mukana olevien aktiivisten toimijoiden kesken, jotta kaikki halukkaat pääsevät mukaan vaikuttamaan yhdistyksen jäsenistön kasvattamiseen, ja uusien henkilöiden rekrytointiin. On tärkeää muistaa, että kiinnostava perustoiminta on parasta jäsenhankintaa, ja valmiiksi paketoitua ja hyvin suunnitellut tehtävät tuovat sekä yhdistykselle että aktiiveille enemmän iloa. (Karreinen, Halonen & Tennilä 2010, s.10.)

5 TUTKIMUS

Tutkimustehtävänä oli selvittää jo olemassa olevien jäsenien ajatuksia omasta paikallisyhdistyksestään ja sen toiminnasta. Tarkoituksena oli saada selville jäsenistön mielenkiinnonkohteet, toiveet ja mahdolliset kehittämisideat yhdistystoiminnalle, sekä selvittää, onko jäsenistössä potentiaalisia uusia aktiiveja.

Lisäksi haluttiin kartoittaa mahdollisia syitä ja tekijöitä siihen, miksi yhdistyksen toiminta ei ole ollut jäsenistä houkuttelevaa. Työn toimeksiantajana toimii Salpausselän luonnonystävät ry, joka on Suomen luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistys Lahdessa ja lähialueilla.

Aihe valikoitui yhdistyksen kokouksessa ilmenneisiin toiveisiin 2017, ja opinnäytetyön tekijän omakohtaiseen kokemukseen perustuen. En ollut aikaisemmin kuullut yhdistyksestä, eikä sen toiminta ole ollut itselleni tuttua.

Opinnäytetyön päätutkimuskysymyksenä on

”Mitkä tekijät on hyvä huomioida yhdistyksen jäsenhankinnassa?”

Alatutkimuskysymys on

”Miten yhdistys voisi toteuttaa jäsenhankintaansa perustoiminnan osana?”

Näiden kysymysten pohjalta rakentui opinnäytetyön runko, teoriaosuuksiin valikoidut aiheet ja toimintasuunnitelmien laatiminen. Opinnäytetyön empiirinen osuus koostuu kvalitatiivisesta eli laadullisesta tutkimuksesta, joka toteutettiin puhelinhaastatteluina kesällä 2017.

5.1 Tutkimussuunnitelma ja tutkimuksen rajaus

Tutkimussuunnitelma laadittiin yhteistyössä yhdistyksen ja Suomen luonnonsuojeluliiton antamien vinkkien perusteella.

Koska vielä tässä vaiheessa liitolla ei ollut uudistunutta järjestelmää jäsenrekisterin ylläpitämiseen ja päivittämiseen, päädyttiin sähköpostikyselyn sijasta toteuttamaan tutkimus puhelinhaastatteluna. Vaihtoehtoina olisi ollut myös järjestää jäsenhankintaan liittyvä tapahtuma, mutta kesälle suunnitellut tapahtumat olivat tuolloin jo suunniteltuna, ja resurssit tapahtuman suunnittelulle ja toteutukselle olivat rajalliset. Haasteina tapahtumassa olisi myös ollut paikallisyhdistyksen jäsenien tavoittaminen, tarvittavien vastausten saavutettavuus ja tutkimuksen luotettavuus.

Rajasin tutkimuksen Salpauselän luonnonystävien omaan jäsenrekisteriin, josta sain jäsenien itse antamat yhteystiedot. Näitä tietoja myös päivitin teemahaastatteluiden aikana. Teemahaastatteluiden toteutus tapahtui kesä- heinäkuun aikana 2017. Valitsin 22 henkilön vastaukset työhön sopivaksi vastausten laadun ja sisällön perusteella 130 keskustelusta. Tähän työhön valittujen henkilöiden vastaukset sopivat parhaiten sisällöltään opinnäytetyön haastattelupohjan kysymyksiin (Liite 1).

5.2 Tutkimusmenetelmä

Teemahaastattelu sijoittuu lomakehaastattelun ja avoimen haastattelun väliin. Haastattelu ei etene tarkkojen, yksityiskohtaisten, valmiiksi muotoiltujen kysymysten kautta vaan väljemmin kohdentuen tiettyihin ennalta suunniteltuihin teemoihin. Teemahaastattelu on astetta strukturoidumpi kuin avoin haastattelu, sillä siinä aiempien tutkimusten ja aihepiiriin tutustumisen pohjalta valmistellut aihepiirit, teemat, ovat kaikille haastateltaville samoja, vaikka niissä liikutaankin joustavasti ilman tiukkaa etenemisreittiä. (Saaranen- Kauppinen & Puusniekka 2006.)

Teemahaastattelussa pyritään huomioimaan ihmisten tulkinnat ja heidän merkityksenantonsa. Ihmisten vapaalle puheelle annetaan tilaa, vaikka ennalta päätetyt teemat pyritään keskustelemaan kaikkien tutkittavien kanssa. Teemahaastattelu on keskustelunomainen tilanne, jossa käydään läpi ennalta suunniteltuja teemoja. Teemojen puhumisjärjestys on vapaa, eikä kaikkien haastateltavien kanssa välttämättä puhuta kaikista asioista samassa laajuudessa. Tutkijalla on haastattelussa mukanaan mahdollisimman lyhyet muistiinpanot käsiteltävistä teemoista, jotta hän voisi keskittyä keskusteluun, ei papereiden tavaamiseen. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.)

Paitsi, että teemahaastattelu auttaa vastaamista, se myös voi suuresti edistää vastausten ymmärtämistä (Routio 2007). Ellei tutkija tunne vastaajan erityistä elämäntilannetta, jonkin tietyn vastauksen merkitys saattaa jäädä hänelle ikuisiksi arvoitukseksi. Tutkijalla on teemahaastattelussa jonkin yllättävän vastauksen kuullessaan heti mahdollisuus udella sen syitä ja taustatietoja. Monissa muissa tutkimustavoissa tutkijalla ei tätä mahdollisuutta ole. (Routio 2007.)

Teemahaastattelu on siis keskustelua, jolla on etukäteen päätetty tarkoitus. Tutkija esittää pääasiassa avoimia kysymyksiä, eli sellaisia joihin ei ole valmiita vastausvaihtoehtoja. (Routio 2007.)

Kun haastateltava voi suurelta osin määrätä keskustelun suunnan, tästä on se hyöty, että tutkijan ennakkokäsitysten vaikutus jää pieneksi ja hän saa haastateltavien elämäntilanteen kokonaisuudesta monipuolisen ja syvän kuvan. Haittana on, että syntyvä aineisto jää sekavaksi ja tutkijalle on työlästä jälkeenpäin jäsenellä sitä sekä muodostaa siitä päätelmänsä. Tulosten kertyminen on hidasta ja epävarmaa, ja tutkija saattaa joutua haastattelemaan samaa henkilöä useita kertoja. Metodi onkin parhaimmillaan kohdistettuna vain yhteen tai muutamaankin henkilöön ja soveltuu siis erityisesti tapauskohtaiseen tutkimukseen. (Routio 2007.)

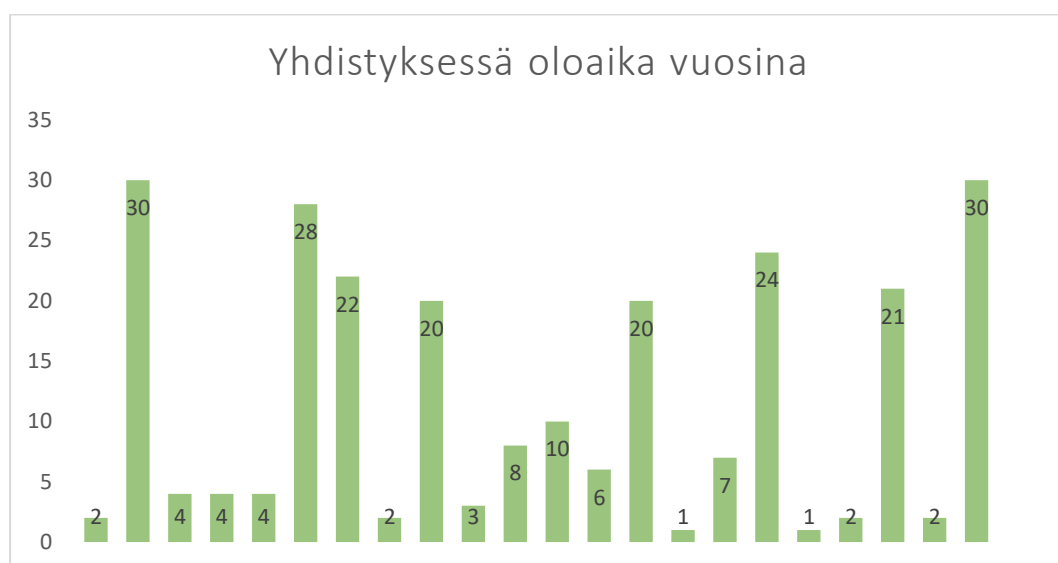
Teemahaastatteluaineistoa voidaan analysoida myös vaikkapa kokonaan kvantitatiivisesti tai kvantitatiivisuutta ja kvalitatiivisuutta yhdistellen. Myös

kielelliset tarkastelutavat ovat tutkimusongelmasta riippuen mahdollisia. Teemahaastattelua ei siis tarvitse analysoida juuri tietyllä tavalla, vaikka teemoittelu ja tyypittely onkin tavallista ja looginen jatkumo kyseiselle haastattelutyypille. (Saaranen- Kauppinen & Puusniekka 2006.)

5.3 Tutkimustulosten analysointi

Haastatteluista kävi ilmi, että vain 36 % haastateltavista oli osallistunut yhdistyksen toimintaan yhdistyksessä oloaikana. 20- 30 vuotta yhdistyksen jäsenenä olleet henkilöt olivat haastattelun perusteella osallistuneet tapahtumiin mukaan jossain vaiheessa.

Lähes 70% vastaajista kertoivat olevansa kiinnostuneita yhdistyksen toiminnasta tai toiminnan järjestämisestä.

Kuvio 7. Yhdistyksessä oloaika

Vastaajista lähes puolet koki, että sopivia tapahtumia löytyisi, jos he olisivat itse aktiivisia retkille lähtijöitä. Syyksi moni vastasi kiireen ja elämäntilanteen. Yksi vastaajista totesi oman luontaisen laiskuuden syyksi osallistumiselle.

Suurin osa vastaajista koki omaavansa vähintään vähäistä kokemusta ja ammattitaitoa yhdistyksen toiminnan järjestämiselle. Monella haastateltavista oli jonkinasteinen ympäristöalan koulutus. Vankkaa kokemusta töiden puolesta löytyi tapahtumien järjestämiselle, linturetkien ja perhosretkien oppaaksi lähtemiselle ja talkoiden sekä siivousten järjestämiselle. Kaksi vastaajista oli sitä mieltä, ettei oikein tiennyt miten voisi olla toiminnan järjestämisessä mukana.

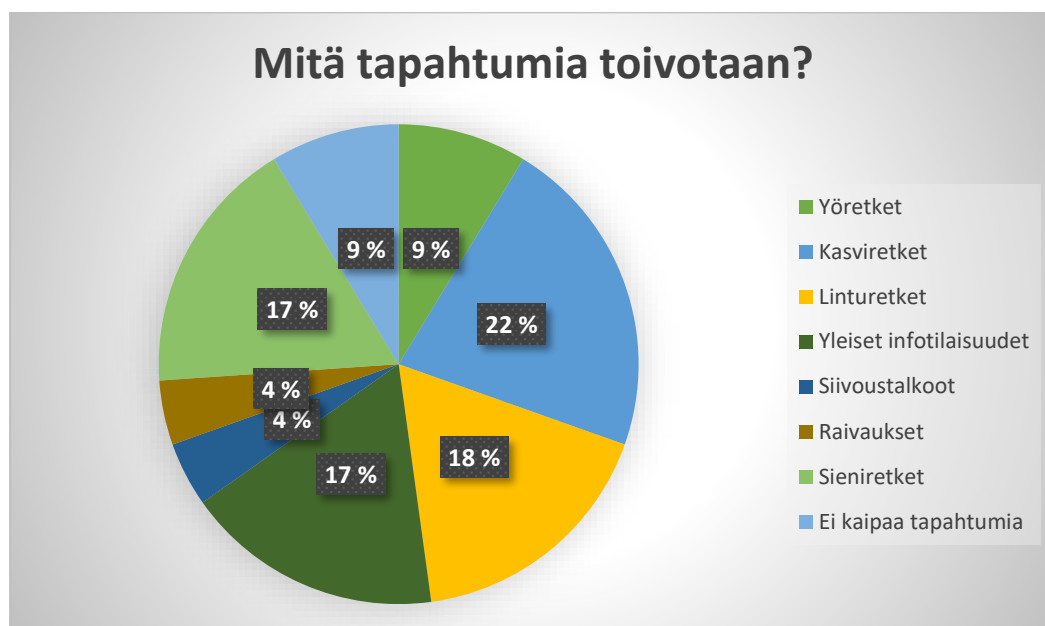
Yksi vastaajista totesi toimintaan mukaan lähtemisen esteeksi ujouden. Hän koki, että olisi helpottavampaa tavata ensin ihmisiä toiminnan taustalta, jonka jälkeen olisi helpompaa ajautua porukkaan mukaan.

Kaksi vastaajista ei kaivannut tapahtumia ollenkaan. Toinen haastateltavista kertoi kulkevänsä luonnossa mieluiten itsekseen, mutta hänellä oli paljon kokemusta ja tietotaitoa esimerkiksi eräasioista, joita olisi voinut hyödyntää yhdistyksen toiminnassa. Hän olisi toivonut myös, että keskusteluissa otettaisiin huomioon myös maaseudun luontoasiat, haasteet ja kehittämiskohteet, eikä keskityttäisi pelkästään kaupunkiluontoon.

Toinen haastateltavista oli kyllästynyt luonnon arvottamiseen ja sen pitämiseen ihmisten viihdytyskeskuksena. Hän halusi opettaa luonnosta asioista seuraaville sukupolville itsekseen, eikä kokenut yhdistyksen tai liiton ajavan tarpeeksi samoja aatteita.

Syitä toimintaan mukaan lähtemiseen oli myös, ettei kaikki retket tavoittanut henkilöitä tarpeeksi nopeasti. Moni koki sähköpostin ja sinne lähetettävät erilliset tiedotteet tarpeellisiksi, mutta haastattelun aikana todettiin monesti, että yhteystiedot eivät enää olleet ajan tasalla. Salpausselän luonnonystävien Facebook-sivut tavoittivat osan jäsenistä, mutta moni heistä koki, että retket saattoivat jäädä huomaamatta kaiken tietotulvan keskellä. Tapahtumiin kaivattiin lisähuomiota esimerkiksi erillisen videon muodossa.

Moni vastaajista piti tärkeänä, että yhdistys jalkautuisi enemmän Lahden katukuvaan, ja jakaisi tiedotteita kouluihin ja yrityksiin.

Kuvio 8. Mitä tapahtumia toivotaan?

Kasvi-, lintu- ja sieniretket kiinnostivat monia haastateltavia (Kuvio 8). Lisäksi kaivattiin yöllisiä retkiä, joissa käytäisiin katsomassa pöllöjä ja lepakoita. Siivoustalkoita kaivattiin erityisesti Jalkarannan suunnilla, jossa oli kaupungin metsissä tavattuja kaatopaikkoja. Lisäksi yhtä haastateltavaa huolestutti Jalkarannan tien varressa olevat huonokuntoiset puut, ja hän olisi ollut halukas kuulemaan kaupungin metsien tilasta lisää.

Yleisiä ja säännöllisiä infotilaisuuksia yhdistyksen toiminnasta ja kaupungin luonnon tilasta kaivattiin lisää. Lapsille ja perheille suunnattua toimintaa tiedettiin yhdistyksen järjestävän ja ne todettiin mielenkiintoiseksi. Näitä ei kuitenkaan koettu tarvitsevan lisää, koska nykyisellään moni koki kiireen ja lapsiperhearjen syyksi, miksi ei ollut osallistunut retkille. Yksi haastateltavista koki nuorten suuntaavan liiaksi aikaansa urheiluseuroihin, ja olisi tärkeää, että nuoret osallistuisivat enemmän luontoretkille mukaan.

Yleisesti haastattelut olivat antoisia ja paljon keskustelua aiheuttavia. Vastaukset antoivat hyvän kuvan siitä minkälaista yhdistystoimintaa ja tiedottamista kaivataan.

5.4 Hallituksen aktiivien haastattelut

Jäsenien haastatteluiden lisäksi opinnäytetyötä varten haastateltiin kahta yhdistyksen hallituksessa vaikuttavaa ja aktiivisesti toimintaa pyörittävää jäsentä.

Tärkeimpinä asioina yhdistyksessä tänä päivänä pidetään ihmisten luontosuhteen vahvistamista, kulutustottumusten muuttamista, ja sitä kautta ymmärryksen lisäämistä ja kiinnostuksen lisääntymistä luonnonsuojelua kohtaan (Haastateltava 1, Salpauselän luonnonystävät 2018).

Päällimmäisenä asiana koko toiminnan pyörittämiseen liittyen on yhdistyksen tarve saada aktiivisia toimijoita lisää jatkuvasti. Vahvuuksina vapaaehtoistyössä koetaan olevan ihmisten hyväntahtoisuuden riittäminen ja halu auttaa. On vain löydettävä oikeat tavat auttamiselle.

Salpausselän luonnonystävät haluavat keskittyä uudistamaan ja vahvistamaan tulevaisuuden toimintatapojaan maailmassa, jossa talouskasvun maksimoiminen näyttää olevan edelleen ainoa tavoite.

Yhdistys on aikaisemmin suuntautunut yhteiskunnalliseksi luontojärjestöksi, jonka tehtävinä on ollut ottaa kantaa ympäristöä turmeleviin hankkeisiin ja prosesseihin. Yhdistys pyrkii edelleen vaikuttamaan Lahden kaupungin päätöksiin muun muassa kaavoitusten, rakentamisen ja metsien käytön osalta, mutta tarkoituksena on siirtyä enemmän nostamaan jalustalle yhdistyksen ja kaupunkilaisten näkemystä siitä, mitä halutaan suojella (Haastateltava 2, Salpausselän luonnonystävät 2018).

5.5 Arvot ja tulevaisuudennäkymät

Tulevaisuudessa Luonnonystävät pysyttelee aktiivisena tutustuttaessa kaupunkilaisia alueen luontoon retkillään ja pitävät keskustelua yllä edelleen elinympäristön merkityksestä ja tilasta. Tavoitteiden saavuttaminen luonnonsuojelualueiden perustamisessa ja virkistysalueiden turvaamisessa pysyttelee yhdistyksen työlistalla myös jatkossa. Yhdistyksen perustamisesta tähän päivään on kuljettu pitkä matka, ja vaikka pohjalla onkin yleinen luontoharrastus, rakkaus luontoon ja luonnontieteet, on toimintaa määrittänyt jo pitkään kaupungin tuomat muutokset ja kasvusuunnitelmat (Salpausselän luonnonystävät 2018).

Työlistalla tulevaisuudessa:

- Kaupunkiluonnon kartoittamista ja kaupunkiluontostrategian laatimista.
- Kaupunkiluontohankkeen työryhmän perustaminen ja kaupunkilaisten kuuleminen.
- On kartoitettava ne alueet ja kohteet, joita tulee suojella.
- On tuotava esiin muitakin tärkeitä kohteita esiin luonnonsuojelualueiden ja Lumo-kohteiden lisäksi. (Huomioiden mm. monimuotoisuutta ylläpitäviä alueita ja kaupunkilaisten tärkeitä luontoalueita jokapäiväisessä arjessa).
- Tavoitteena on merkitä kartalle, ja kirjoittaa tämän lisäksi laaja-alaiset perustelut niille alueille, joihin ei tulisi kajota.
- Rullaavan yleiskaavan, rakennusyritysten edun ja yksipuolisen päätösvallan loppuminen.
- Tavoitteena osoittaa julki niitä alueita, joille voi rakentaa, ilman, että kaupungin luontoalueet kärsivät tai pirstaloituvat liaksi.

6 YHTEENVETO

Projekti oli toiminnallinen ja sen vuoksi opettavainen kokemus. Projektin avulla oli mahdollisuus päästä harjoittamaan vuorovaikutustaitoja sekä suunnitelmallisuutta ja toteuttamaan käytännössä yhdistyksen jäsenhankintaa.

Projektin aikana tulleet haasteet opettivat mahdollisista ongelmatilanteista. Yhteistyö toimeksiantajan kanssa sujui hyvin, vaikka yhdistys ei ollut ennestään tuttu. Yhdistyksen perustoiminta ja toimintatavat sekä tutustuminen henkilöihin toiminnan takana auttoivat enemmän ymmärtämään yhdistyksen tarpeita.

Toimeksiantajan kanssa työskentely sujui ongelmitta, vaikka projekti olikin suunniteltua pidempi. Myös projektin tavoitteista oltiin yksimielisiä.

Yhteydenpito toimeksiantajaan sujui sähköpostitse tai Messenger-keskusteluiden avulla. Alkutilanne ja ongelmien kartoittaminen käytiin kuitenkin puhelimitse läpi, jotta väärinymmärryksiltä vältyttäisiin. Opinnäytetyön tekijä työskenteli muutoin itsenäisesti koko projektin ajan. Toimeksiantajalle annettiin tietoa opinnäytetyön edistymisestä tämän pyytäessä. Myös opinnäytetyön tekijä sai tukea aina tarvittaessa yhdistykseltä.

Opinnäytetyön tärkeimpiä saavutuksia olivat jäsenistön ajatusten ja kehitysideoiden kuuleminen. Projekti mahdollisti sen, että opinnäytetyön tekijä pääsi tutustumaan luonnon ja luonnonsuojelun parissa toimiviin ihmisiin, ja pystyi omalla työ- ja opiskelukokemuksellaan tuomaan yhdistyksen toimintaan uusia näkökulmia ja toimintatapoja.

Tärkein kriteeri opinnäytetyön aiheen valintaan oli jäsenhankinta ja sen kehittämisen ajankohtaisuus. Tavoitteena oli selvittää jäsenistön ajatuksia, jotta osattiin vastata ihmisten tarpeisiin ja toiveisiin. Lisäksi haluttiin selvittää, onko jäsenistössä mahdollisia potentiaalisia toimijoita, joita voisi kiinnostaa yhdistyksen toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen.

Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että yhdistys järjestää mielenkiintoisia tapahtumia ja retkiä alueellaan, mutta tapahtumien tiedottamista ei ole riittävästi, jotta se saavuttaisi useampia ihmisiä. Jäsenistöltä puuttui haastatteluiden perusteella tietoa yleisesti yhdistyksen toimintaan liittyvistä asioista tai mielikuva yhdistystoiminnasta oli yksipuolinen. Haastatteluiden yhteydessä useammalle jäsenelle oli yllätys, että he kuuluivat automaattisesti myös paikallisyhdistykseen.

Toiveita erilaisten tapahtumien, kuten lintu-, kasvi ja yöretkien osallistumiseen löytyy, mutta niiden järjestämiseen tarvittaisiin lisää tekijöitä yhdistyksessä. Samoin yhdistys kaipaa lisää tekijöitä mm. jäsenhankintaan ja viestintään, jotta toiminta vastaisi jäsenistön toiveisiin ja tarpeisiin. Tällä hetkellä yhdistyksen toiminnan kehittämiseen ei ole riittävästi resursseja.

Kehittämissideoina näen, että yhdistyksen tulee avata toimintaansa jäsenistölleen, ja antaa yhdistykselle kasvot. Tähän pidän keinona avoimien jäseniltojen suunnittelemisen ja järjestämisen. Jäsenilloissa voidaan markkinoida avoimena olevia vapaaehtoistyötehtäviä ja pyytää ihmisiä mukaan toimintaan. Tämän lisäksi jäsenillat ovat hyvä keino tuoda yhdistystä esille. Yhdistyksen tulee harkita koko vuoden toimintasuunnitelman laatimista, joihin sisältyy jäsenhankinta- ja viestintäsuunnitelman tekeminen, ja nimetä suoraan tekijät näihin tehtäviin. Jos yhdistyksellä ei ole riittävästi aktiivisia vapaaehtoistyötehtävien tekijöitä, toimintaan kannattaa kutsua lisää ihmisiä henkilökohtaisesti.

Suomen luonnonsuojeluliiton tulee selkeämmin kertoa jäsenistölleen paikallisyhdistystoiminnasta ja olla paremmin tukena yhdistysten viestinnässä, jotta saavutetaan parempi näkyvyys ja tiedon välittyminen.

Salpausselän luonnonystävät ry tekee tärkeää ja monipuolista luonnonsuojelu- ja vapaaehtoistyötä alueellaan, ja tälle työlle tulisi saada laajempaa näkyvyyttä. Sosiaalisen median keinojen hyödyntäminen suunnitelmallisemmin tavoittaa ihmiset, antaa heille tärkeän kokonaiskuvan yhdistyksestä ja houkuttelee heidät mukaan toimintaan.

LÄHTEET

Aula,P. & Hakala,S. 2000. Kolmet kasvot. Loki-kirjat.

Avoine,2014. Digitalisaatio järjestöissä. Jäsenhankinta yhdistyksissä- 5 tapaa, jotka teiltäkin on saattanut jäädä testaamatta. Viitattu 6.11.2018.<https://blog.avoine.fi/kirjoitukset/jasenhankinta-yhdistyksissa-5-tapaa-jotka-teiltakin-on-saattanut-jaada-testaamatta/>

Demokratia, 2018. Vapaaehtoistyön kehittäminen ja koordinointi. Viitattu 20.10.2018. <http://www.demokratia.fi/tietotori/vapaaehtoistyo/>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2018. Ympäristön tilan seuranta. Viitattu 14.10.2018. <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/ympariston-tilan-seuranta>

Hurmerinta, J. 2013.Nyt ja huomenna. Viestintäsuunnitelma lyhyesti. Viitattu 30.10.2018.<https://nytjahuomenna.com/2013/10/31/viestintasuunnitelma-lyhyesti/>

Juholin, E. 2009. Communicare! Viestintä strategiasta käytäntöön.WS Bookwell Oy.

Karreinen, L& Halonen,M. & Tennilä, M.2000. 10 askelta parempaan vapaaehtoistoimintaan. Eura.

Lehtonen, T. 2010.Vaasan yliopisto. Pienet ja suuret ympäristöteot. Viitattu 21.9.2018. https://www.univaasa.fi/fi/blogs/expert/ajatusyhteys/pienet_ja_suuret_ymparistoteot/

Luonnossa 2012. Ihminen luonnossa. Viitattu 30.9.2018. <http://www.luonnossa.fi/Etusivu.php>

Mielenterveystalo 2018. Luonnon vaikutus hyvinvointiin. Viitattu 30.9.2018.<https://www.mielenterveystalo.fi/aikuiset/itsehoito-ja->

oppaat/oppaat/tietoa_luonnon_hyvinvointivaikutuksista/Pages/luonnon_vai
kutus_hyvinvointiin.aspx

Opintokeskus. Opas yhdistyksille. Viitattu 30.10.2018. <https://www.tjs-opintokeskus.fi/opas-yhdistyksille/viestinta/suunnittelu-ja-kehittaminen/viestintasuunnitelma>

Pahta, A. 2013. Soste. Yhdistyksen hallituksen tehtävät ja vastuu. Luottamushenkilökoulutus. Viitattu 28.10.2018. <http://www.yhteisokeskus.fi/wp-content/uploads/2014/08/hallituksentehtavatjavastuu.pdf>

Routio, P. 2007. Teemahaastattelu. Viitattu 4.11.2018. <http://www2.uiah.fi/projekti/metodi/064.htm>

Saaranen-Kauppinen & Puusniekka. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkojulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [ylläpitäjä ja tuottaja]. <<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>>. (Viitattu 02.11.2018.)

Sademies, J. & Kostiainen, A. Kansalaisareena. Vapaaehtoistyöhanke VETY, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy. Viitattu 6.10.2018. http://www.kansalaisareena.fi/Vapaaehtoistyohon_liittyvat_lait_suomessa_VETY_verkko.pdf

Salpausselän luonnonystävät 2015. Salpausselkä keskellä kaupunkia. Viitattu 23.9.2018. <https://www.youtube.com/watch?v=nKHI3tYo32I>[https://](https://www.youtube.com/watch?v=nKHI3tYo32I)

Sitra 2018. 100 fiksua arjen tekoa. Keskivertosuomalaisen hiilijalanjälki. Viitattu 21.9.2018. <https://www.sitra.fi/hankkeet/100-fiksua-arjen-tekoa/#mista-on-kyse>

Suomen luonnonsuojeluliitto 2013. Organisaatorakenne. Viitattu 19.9.2018. https://www.sll.fi/Rakkaudesta_luontoon_2013_netti.pdf

Suomen luonnonsuojeluliitto 2018. Metsätavoittemme. Viitattu 19.9.2018. <https://www.sll.fi/mita-me-teemme/metsat/tavoittemme>

Suomen luonnonsuojeluliitto 2018. Mitä me teemme. Viitattu
16.9.2018. <https://www.sll.fi/>

Suomen luonnonsuojeluliitto 2017. Maakuntaudistus uhkaa virkistystä,
retkeilyä ja luonnon monimuotoisuutta. Viitattu
29.9.2018. www.youtube.com/watch?time_continue=1&v=g4_7muQ46z0
https://www.univaasa.fi/fi/blogs/expert/ajatusyhteys/pienet_ja_suuret_ymparistoteot/

Valtionvarainministeriö 2015. Vapaaehtoistyö, talkootyö, naapuriapu-
Kaikki käy. Viitattu 14.10.2018.
<https://oikeusministerio.fi/documents/1410853/4735113/Vapaaehtoisty%C3%B6%2C+talkooty%C3%B6%2C+naapurity%C3%B6++kaikki+k%C3%A4y+%281%29.pdf/df24753d-3445-458b-8970-fc30de6bd3a3/Vapaaehtoisty%C3%B6%2C+talkooty%C3%B6%2C+naapurity%C3%B6++kaikki+k%C3%A4y+%281%29.pdf.pdf>

Yhdistystieto 2014. Jäsenhankintasuunnitelma. Viitattu
21.10.2018. <http://yhdistystieto.fi/wiki/76-jasenhankinta>

Åberg, L. 2000. Viestinnän johtaminen. Otavan kirjapaino Oy.

LIITTEET

1. Teemahaastattelukysymykset

HAASTATTELUPOHJA

Haastattelun tavoitteen kertominen: Saada lisää ihmisiä mukaan yhdistyksen toiminnan pyörittämiseen.

-
- **Ikä**
  - **Koulutus**
  - **Sähköpostiosoite**
  - **Kauan olette olleet yhdistyksen jäsen?**
-
- **Mitä mieltä olette yhdistyksen toiminnasta?**
  - **Kuinka paljon olette olleet toiminnassa mukana?**
  - **Mitä asioita/ osaamista voisitte tuoda paikallisyhdistyksen toimintaan mukaan?**
  - **Kuinka paljon pystyisitte osallistumaan yhdistyksen toimintaan luonnonsuojeluun liittyen?**
  - **Kiinnostuksen kohteet?**
  - **Tiedotetaanko yhdistyksen tapahtumista, kokouksista jne. mielestänne tarpeeksi kattavasti?**
  - **Mitä tiedotuskanavia seuraatte?**
  - **Kehitysideoita? Ajatuksia? Mielipiteitä?**
(Millä tavoin voisimme parantaa yhdistyksen toimintaa? Kuinka saada jäseniä lisää mukaan tapahtumien järjestämiseen? tai muuten mukaan yhdistyksen toimintaan?)

2. Miellekartta jäsenhankinnan tueksi (10 askelta parempaan yhdistystoimintaan, s. 33).

	Muut?	Sukulaiset	Tuttavat
Ystävät	Oma sosiaalinen verkosto		Harrastukset
		Opiskelukaverit	Työkaverit
	Esim. Lasten kaverien vanhemmat		

- **Ketä tunnet? Listaa henkilöiden nimet.**

Ympyröi vihreällä kaikki ne henkilöt, jotka mielestäsi olisivat kiinnostuneita yhdistyksesi jäsenyydestä.

Ympyröi keltaisella kaikki ne henkilöt, jotka ehkä voisivat olla kiinnostuneita yhdistyksesi jäsenyydestä.

Soita kaikille vihreällä ympyröidyille henkilöille ja kysy, kiinnostaisiko heitä lähteä mukaan toimintaan tai tulla tutustumaan johonkin yhdistyksesi järjestämään tapahtumaan.

Kerro millaisilla tavoilla yhdistyksesi toimii ja miten toimintaan voi osallistua.

Jos, ja kun osa kieltäytyy, kysy heiltä, tietäisivätkö he jonkun, joka voisi olla kiinnostunut?

Lähetä henkilökohtainen sähköposti kaikille niille, jotka ympäröit keltaisella.

Kerro heille vähän tarkemmin yhdistyksesi toiminnasta

ja sen ajamista asioista sekä siitä, että olette etsimässä lisää aktiiveja

yhdistyksen toimintaan. Mainosta sähköpostissasi yhdistyksen kotisivuja

sekä yhdistyksesi tarjoamia vapaaehtoistehtäviä. Kirjoita, että kerrot mielelläsi lisää

yhdistyksen toiminnasta, jos vastaanottajan kiinnostus herää.